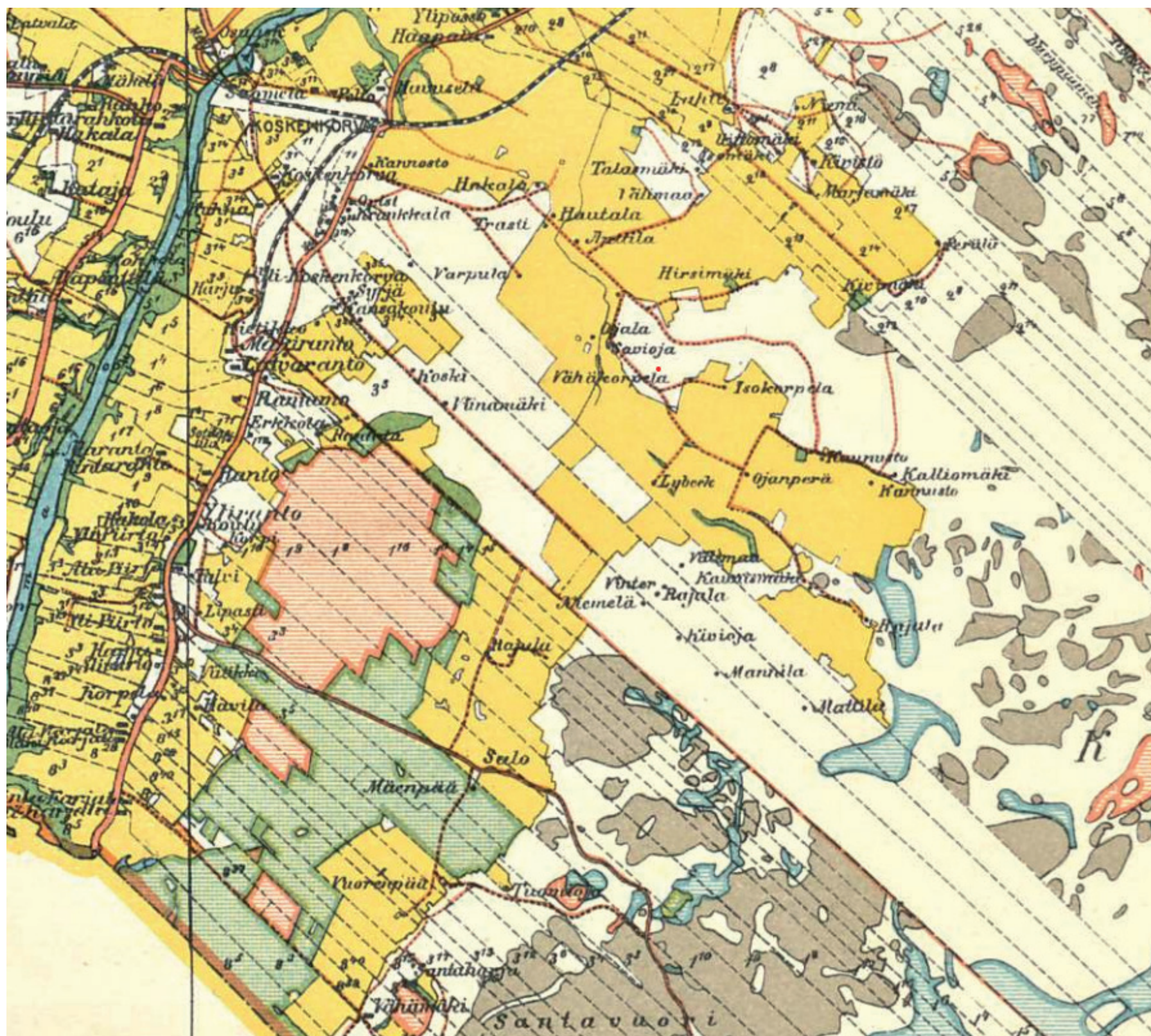

Koskenkorvan Tilan Tarina

An aerial photograph of a large, sprawling farm complex. The central part of the image shows a cluster of dark-colored buildings, including several long, low barns and a few smaller structures. A dirt road or path winds through the complex. Surrounding the buildings are large, open fields, some of which appear to be planted with crops. In the background, there are more fields and a line of trees. The overall scene depicts a well-established agricultural operation.

Martti Koskenkorva

Tämä kirja on ladattavissa ainoastaan sivustolta
marttikoskenkorva.fi.
Kirjan levittäminen ja jakaminen muulla tavoin on
kielletty tekijänoikeuslain nojalla.

Historiikki
Sähköinen kirja
© Martti Koskenkorva
Valokuvat suvun arkistot, Ilmajoen museo,
museoiden kuva-arkistot
Graafinen suunnittelu ja taitto Martti Koskenkorva
Oikoluku ja kuvamuokkaus:
Jaakko ja Sari Koskenkorva
Kustantaja: Martti Koskenkorva
ISBN 978-952-67557-8-6 (PDF)

Valmistunut toukokuu 2023 (1. versio)

KOSKENKORVAN TILAN TARINA

Juho Kuhan ja Mauno Koskenkorvan elämäkerrat

Sisällysluettelo

Luku 1

Kylän ja tilan esihistoria, sukutaulut

Luku 2

Yli-Kuhnalalan tilan historia

Luku 3

Juho Kuhnalan nuoruus ja siirtyminen
Koskenkorvalle

Luku 4

Juho ja Elinan Kuhna Koskenkorvan
isäntäväki

Luku 5

Juho Kuhan uusi avioliitto ja
vapausseura

Luku 6

Tilan mahtivaiheet

Luku 7

Tilan hoito perikuntana

Luku 8 osat I - III

Veljekset Koskenkorva

Luku 9

Tilan hoito vuoden 1950 jälkeen
Tilan henkilökunta 1900 - 1955

ESIPUHE

Ruudullasi on nyt pdf muodossa historiikki, johon on koottu Koskenkorvan tilan ja Juho Kuhnan tarina laajennettuna Juhon isän sekä kotitalan Yli-Kuhnan vaiheilla.

Kirjan tiedot ovat valtaosin koottu tilan vintin arkistoista löytyneistä dokumenteista, kirjeistä, kuiteista, palkkakirjoista ja muista muistivihoista, joita oli tallentunut osin suunnitelmallisesti osin jääneet talteen vahingossa, kun päätalon kylmä vintti oli avara ja sinne arkistoa mahtui siis todellakin yli 150 vuoden ajalta.

Onneksi vintti otettiin käyttöön vasta sitten kun ymmärsin aineiston ainutkertaisuuden ja merkityksen ja se siirrettiin talteen toisaalle sen sijaan, että se olisi remontin tieltä karrätty siirtolavalle, kuten niin monissa taloissa vanhoille arkistoille on tapahtunut.

Tietenkin tarinaan jäi aukkoja, materiaalia oli joistain vuosista runsaasti, mutta myös oli jaksoja, joista aineisto oli jo tuhoutunut syystä tai toisesta.

Valokuvia oli runsaasti ja erityisen runsaasti kuvia oli säilynyt Ilmarin ja Kaisun arkistossa, mutta kaipaamaan jäin montaakin kuvaa ja erityisesti kuvien henkilöiden tunnistamista.

Aivan erityisenä piirteenä oli hääkuvien puuttuminen. Sen ymmärtää vielä Juhon ja Elinan häiden kohdalla varhaisen ajankohdan vuoksi, mutta siltäkin ajalta oli toki yksittäis- ja ryhmäkuvia, niin miksi ei sitten yhteiskuvia hääparista tai vieraista. Juhon ja Inkerin häät olivat Kristiinassa, jossa kuvia voisi olla? Aili ja Väinö Mellan häistä oli kuvia ja sitten Ilmarin ja Kaisun, mutta muut häät jäivät vain virallisen hääkuvan tai yhden otoksen varaan.

Myöskään Eero Kuhnaa en saanut sovitettua mihinkään kuvaan enkä löytänyt Liisa Könni-Pohdon enkä Maria Yli-Kuhnan os. Kauppi kuvia, vaikka niitä todella laajasti etsin. Ne ovat varmaakin noissa kuvakansioissa, mutta kun ne nimet puuttuvat.

Erityisen runsas aineisto oli kirjeissä. Niitä oli varhaisilta ajoil-

ta, kun nuoret elivät Ilmajoen ympäristössä ajanmukaista elämää romansseineen, mutta myös perheen sisäisten asioiden kulku tuli todennettua lähinnä kirjeistä ja osin myös lehtileikkeistä ja virallisista dokumenteista, jotka varmensivat tapahtumien kulkua.

Kirjeiden kirjoittajia olivat niin Juho kuin sisarensa Maria ja lapsuuden toveri Johannes Lauronen, mutta myös Elina kirjoitti ja sen ajan nuoriso yleensäkin. Lapsista etenkin Aili, Katri ja Mauno olivat erittäin aktiivisia kirjoittajia. Aaton kirjeistä voimme seurata opiskelun sujumista ja ainaista rahantarvetta ja Ilmari kertoo urastaan ja perheestään, joista kirjeistä ja muistelmista ilmenee syvä kiintymys kotitalaan, unohtaen kuitenkin armollisesti epäonnisen leipätehtaan vaiheet. Myöhemmin myös Inkeri ja Sirkka kirjoittivat paljon perheen asioista sota-aikaan ja

etenkin Sirkkan ja Aslakin säilynyt kiihkeä kirjeenvaihto tapaamisesta hääjuhlaan oli erityisen koskettavaa luettavaa, josta on kirjassa tiivistelmä.

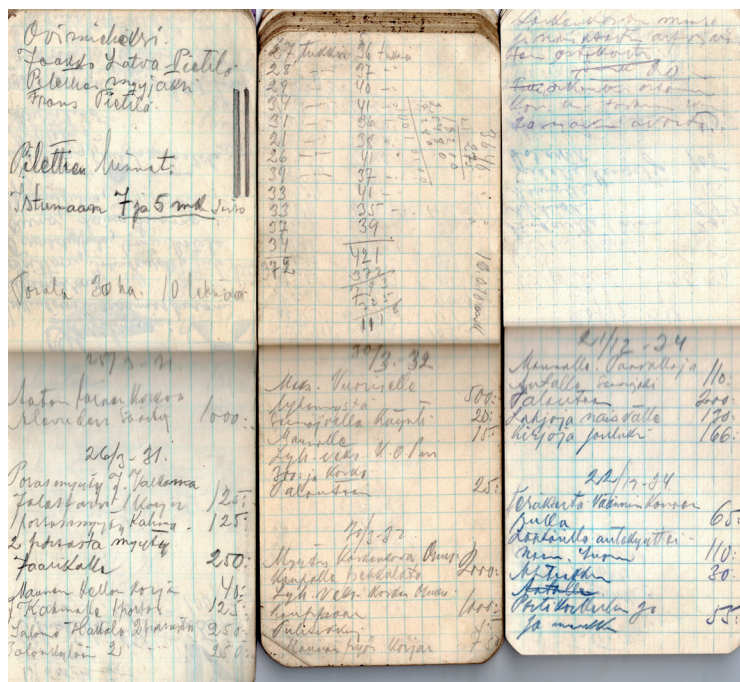
Kaikista kirjeistä etenkin Katrin kirjeet olivat taitavasti ja tunteella kirjoitetut ja kertoivat ajan tapahtumista kaikkein parhaiten, kontekstina hänen traagisen elämänsä monet käänteet ja rakkaus sisaruksiin ja kotiin. Useamman kerran kyynel vierähti poskelle niitä lukiessani.

Nämä kirjeet on osin lyhennetty kirjaan, poimien tapahtumien kulkuun ja perheen elämään liittyviä kohtia. Osin kirjeet ovat sana sanalta jäljennetty kirjoitusvirheineen kuvaamaan sitä aikaa, jossa elettiin. Ne ovat historiakirjan arvokkainta antia. Kirjeet ovat myös arkistoitu siten, että myöhemmin tutkijat voivat palata nii-

hin tarkemmin, jos tarvetta.

Myös torpparisopimukset, torppien itsenäistyminen ja asutuskien mukainen laajeneminen saatiin Koskenkorvan tilan osalta hyvin tallennettua.

Palkkakirjanpidon kautta saatiin tilalla työskennelleet varsin

hyvin luetteloitua ja siitä on jo löytynyt lisätietoja heidän sukulaisilleen. Erityisen arvokkaasti saatiin palkkojen kehitys kirjattua ylös ja verrattu sitä vielä rahanarvon muutokseen.

Sama tehtiin myös tuotteiden hinnoille, josta varmasti saadaan lähdeaineistoa tutkimuksiin, miten 30-luvun maatalouden ahdinko syntyi ja vihjeitä tuleville polville siitä miten vastaava voitaisiin estää. Tosin tätä kirjoitettaessa maatalous on taas aivan yhtä pahassa tilanteessa ja aivan samasta syystä, joka katkerasti todistaa, ettei historiasta halutakaan ottaa oppia, vaikka oppia olisi tarjolla.

Mauno kirjasi tilan tapahtumat, tuotteiden hinnat, maksetut palkat ja lainojen hoidot pieneen muistivihkoon, joita oli vuosien varrelta useita kymmeniä. Ne osoittautuivat aivan korvaamattomiksi tietolähteiksi, vaikka kirjanpidosta osa tiedoista saatiin myös toista kautta. Esimerkiksi perheen talousmenot saatiin useilta vuosilta vain näistä vihoista ja siellä oli myös hyvin sympaattisia ja henkilökohtaisiakin tietoja, jotka taustoittivat tapahtumia niin hampaiden hoidon, hankittujen vaatteiden, tilattujen lehtien tai tehtyjen matkojen osalta.

Monien asioiden osalta aivan lopullista totuutta ei enää saatu selville ja monet tapahtumat jäivät sumuisen verhon taakse ilman lopullista selvyyttä. Eri-tyisesti Yli-Kuhnan tilan historiasta tapahtumien todellinen kulku selvisi kuin palapeli, mutta useampi pala jäi löytymättä ja ongelmien perimmäinen syy selvittämättä. Sama koettiin myös leipätehtaan vaiheita selvitettäessä, josta ei aluksi löydetty edes paloja, joita sovitella yhteen.

Osittain kirjeiden sisältöä on tiivistetty kirjoittajan omin sanoin, mutta varsinaiset kommentit on erotettu pienemmällä fontilla ja niissä selvennän asioita, ja vertaan talon asioita ajanjakson laajempaan historiaan sekä kerron myös omia muistikuvia asioista ja tulevista tapahtumista.

Tärkeintä on se, että dokumentit on nyt kaikki kirjattu ylös ja ovat tästä helposti luettavissa ja sen kautta varmaankin saam-

me uutta tietoa ja voimme säilyttää tämän kaiken jälkipolville.

Tätä historiikkaa voidaan varsin helposti päivittää, jos ja kun uutta tietoa löytyy. Kirjan viimeistely vaiheessa on jo muutama kysymysmerkki poistunut ja sattumalöytöjen kautta myös Ala-Pirilän perheen tiedot ovat tarkentuneet.

Vaikka kirjan viimeiset vuodet tulevat jo varsin lähelle ja ovat hyvin henkilökohtaisia ajattelin ne tähän kuitenkin liittää, sillä 50-luku on aikakausi, joka sekin on vaipumassa unholaan, ellei sen ajan tietoja tallenneta. Nähtäväksi jää yritäkö kirjoittaa tähän jatkoksi vielä vuosista 1950 -2020, mutta se sitten jää pöytälaatikkoon.

Jos lukija on jo tässä vaiheessa ymmällään kuka kukin on, kun vain etunimillä tässä kerrotaan, niin esihistorian lopussa on selventävät sukuluettelot ja jatkossa pyrin kertomaan tarkemmin henkilöiden taustoista. Uskon että lukija pysyy kartalla, vaikka en väitä sen olevan helppoa.

Juho Kuhna oli menossa Kristiinaan Inkerin perhettä tapaamaan ja nukahti junaan, jossa sitten konduktööri herätteli Teuvalla kysyäkseen mikä mies on kyseessä ja pitikös tässä jäädä pois.

Juho vastaa unenpöpperössä: "Kuhuna mä oon mutta mihinä mä oon?" Konnari vastaa: "Olette Teuvalla mutta mikä teidän nimi oli?" Juho toistaa repliikkinsa: " Kuhuna mä oon..." jolloin konnari hermostuu: Pitkää nimenne mutta Teuvalla ollaan!"

Kuhnan suvusta juuret haarautuu niin, että olemme Köykän, Könnin, Hällströmin ja Ilkankin sukua, kuten kaikki pohjalaiset. Kun tarpeeksi kauas mennään ovat kaikki pohjalaiset sukulaisia, joten kenties kaukaisempikin lukija saattaa lukea tarinaa omista juuristaan.

Ainakin elämisestä, töistä ja tapahtumista voi muodostaa mielessään kuvan niistä olosuhteista, joissa omat sukulaiset ovat eläneet vaikkapa sotavuosina.

Toivotan kaikille lukijoille viihdyttäviä hetkiä Koskenkorvan tilan ja perheen matkassa. Vaikka lukija ei sukua olisikaan niin esiin tulevat asiat ovat varmasti silmiä ja tajuntaa laajentavia – ainakin niin minulle kävi.

Martti Koskenkorva

LUKU 1 KOSKENKORVAN KYLÄN ESIHISTORIAN n. 4000 vuotta

Koskenkorvan alueen muotoutuminen

Kyrönjoen laakson kalliomuodostumat on viimeisten tutkimusten mukaan todella vanhoja, puhutaan jopa maailman vanhimmista kallioalueista.

Lähdemme alueen muotoutumisessa kuitenkin lähempää. Julius Ailon tutkimus 20–30 pv toukokuuta 1911 kertoo alkua ajoista seuraavasti:

”Kyrönjoki on puheena olevalla seudulla kaivanut itselleen lähes 10 m syvyisen uoman. Joen pinta on nim. rautatiesillan yläpuolella alaveden aikana 37,81 m ja yläveden aikaan 41,61 m merenpinnan yläpuolella. Joen äyräs on 47 m yli merenpinnan. Sen jälkeen kohoaa maa joen oikealla puolin noin 40 m matkalla Koskenkorvan harjun juurelle 50 metriin. Harjun laki on runsaasti 55 m yli merenpinnan. Jokeen päin viettää harju sangen loivasti, ollen sen sijaan vallankin länsipuolella paljon jyrkempi. On todennäköistä, että mainittu harjujakso on Kyrönjoen kohdalla alkuaan ollut yhtäläinen, mutta tullut katkaistuksi postglasiaalisen ajan alkupuolella.”

Tästä ajasta mainitaan Wikipediassa näin: ”Tällöin tasakoosteista eli homogeenista savea eli postglasiaalisavea alkoi muodostua. Sen aines on suureksi osaksi peräisin glasiaalisavista, jotka maankohoamisen vuoksi nousivat rantavyöhykkeeseen ja joutuivat aallokon kuluttamiksi ja kerrostuivat uudelleen syvempään veteen tasakoosteisiksi saviksi. Joetkin kuluttivat ja kuljettivat merestä kohonneiden savikoiden ainesta takaisin mereen.

Rannikoilla on melko yhtenäisiä savikoita, joista harjujaksot ja osittain moreenin peittämät kalliokohoumat pistävät esiin. Savikerrostumien paksuus saattaa olla useita kymmeniä metrejä. Lisäksi hienorakeisia kerrostumia on pohjamaana ranta-kerrostumien ja soiden alla.”

Harjuketjun katkeamisen aikaan ja kun Santanevan kohdalla oli järvi, jossa myöhemmin syntyneen turpeen alla on tätä savea, selittää mm Koskenkorvan tiilitehtaan savilähteen, konnanmontun syntymisen. Puhutaan ajasta, joka on ollut 5–7.000 vuotta sitten, kun asutuksen ikä on ehkä 4.000 vuotta vanha?

Ailo jatkaa omaa arviointiaan, kun oli tutkimassa Koskenkor-

van harjua ratalinjan rakentamisen aikaan:

”Tällöin ei kuitenkaan seutu vielä voinut olla asuttuna, päättäen siitä, että kiviaseita Koskenkorvan seudulla on esiintynyt itse jokitasangoltakin.

Kun nämä epäilemättä ovat maahan peittyneitä asutuslöytöjä, osoittavat ne, että Kyrönjoen nykyisen uoman uurtaantuminen tähän aikaan on jo alkanut, ja että sen pinta on laskenut nykyisiä äyriä jonkun verran alemmaksi (ehkä noin 45 metriin).

Merten on samaan aikaan täytynyt olla vetäytynyt jo sangen loitolle, koska epäilemättä yhdenaikaisia kiviesinelöytöjä esiintyy alempanakin Kyrönjoen varrella, nim. Ilmajoen pohjoisosissa ja alempana Ylistarossa.

Puheena oleva seutu on niin muodoin kivikaudella ollut jotenkin saman luonteinen kuin nykyään; se on ollut ison nähtävästi kalaisan joen juoksema tasanko, josta paikoin heti jokivarrelta alkaen, paikoin vasta parin kolmen kilometrin päässä kohoaa ylävämpi mäkinen maa.

Koskenkorvan seutuun nähden on kuitenkin eräs huomattava eroavaisuus ollut olemassa. Kyrönjoen länsipuolella esiintyy nimittäin n. 10 km pituinen, 3 km levyinen suo, joka kivikaudella näyttää olleen järvenä, siitä päättäen, että suon laidoilla on tullut runsaasti yksinäisiä kivikauden löytöjä esille.”

Tämä asutus arvioidaan siis noin 4.000 vuotta vanhaksi.

Koskenkorvalla on näitä kivikautisia asutuspaikkoja tutkittu Koskenkorvan harjun lisäksi jo aiemmin Piirtolan harjun alueella ja myöhemmin Honkalan mäellä. Täältä on löydetty runsaasti kivikautisia esineitä mm kivikirves Koskenkorvan harjun läheltä ja Koskenkorvan tilan pellosta myös taidokas hirvenpäällä koristeltu kivikirves.

Koskenkorva harjun Ailo kuvasi seuraavasti:

joka näkyy ratakartassa, joten rakennusta ei siirretty vaan rakennettiin muista vanhoista kehikoista) Harju jatkuu niin etelässä kuin pohjoisessa päin. Etelässä päin esiintyy se matalana ja leveänä hietaharjuna, joka katkeaa parin kilometrin päässä olevien Piirtolan talojen kohdalla, missä aikaisemmin tunnettu Piirtolan kivikautinen asuinpaikka sijaitsee. Täällä sen nimenä

” Koskenkorvan harju on parin kolmensadan metrin pituisen vierinsoraharjun pätkä, jolla alkuaan on sijainnut sittemmin loitommas joki-varresta siirretty Koskenkorvan talo. (harjulla on kuitenkin ollut juuri tällä paikalla rakennusrataa tehdessä,

on Piirtolanharju. Pohjoisessa päin joen vasemmalla puolen jatkuu harju korkeana Västinharjuna.”

Hän ei kuitenkaan kuvannut heti tämän harjun jatketta oikein. Harjun 5 m korkeus tasaantuu jo 300 m matkalla ja nousee uudelleen harjuksi, josta jo tutkimusaikaan oli ajettu hiekkaa ainakin tasamaalle asti, jonka sorat oli ajettu suupohjana ratapenkkaan, jotka tutkimusaikaan oli jo varsin pitkälle valmiit.

Koskenkorvan talon paikasta tutkija Ailon toteaa:

”Muutamien paikoin esiintyi runsaasti isoja kiviä; 3 kaivauksessa 2. 6 ruudun vaiheilla ilmenneen tulensijan kohdalla esim. tavattiin hiilikerroksen päällä aina miehen nostannaisia kiviä. Tallainen kerrostus saanee selvityksensä paikan jyrkästä viettävyydestä. Asuntoa varten on todennäköisesti pitänyt rinteeseen kaivaa vaakasuora asunnon pohja, jonka yläpäässään on täytynyt olla n 1 m syvyydeltä alkuperäisestä maanpinnasta. Kun asunto on hävinnyt (purettu vain jokin aika sitten?), on tietenkin helposti tapahtunut, että sen kohta on täyttynyt ylempää johtuvalla soralla ja kivillä. Koko alueelta esiintyi sieltä täältä ehyitä, särkyneitä ja puolivalmiita kivesineitä ja niiden valmistuskaluja.”

Tutkimuksen lopuksi Ailon toteaa:

”Johtopäätelmä:

Puheena olevalla asuinpaikalla erityisen kuvaavaa on sen asema jyrkällä rinteellä, aivan joen (kosken) partaalla. Paikka on siten nimenomaan kalastusta silmällä pitäen valittu. Kiinteisiin asutus jäännöksiin nähden eroaa se useimmista muista asuinpaikoista ladottujen tulensijain puutteen takia. Tämä piirre osoittanee paikan olleen tilapäisesti, kenties keväisin ja syksyisin paikalle tehdyillä kalastusretkillä asuttuna. Talvisin asuttavaksi paikka tuskin lienee kyllin suojaisa ja sovelias. Kesäasutusta ei sillä myöskään tekisi mieli olettaa, varsinkin saviastiain jäännösten puutteen takia. Näiden valmistamiseenhan on kesäaika sopivin ja aineksia, siis savea ja hietaa on aivan läheltä saatavissa. Jos tämä asuinpaikka on ollut vain keväisin ja syksyin asuttu, on vastaavana kesä- ja talvi asuinpaikkana pidettävä ehkä Piirtolan asuinpaikkaa saviastia löytöineen. Jälkimmäisen luonteesta ei kuitenkaan ilman lähempiä kaiveluja voi päätelmiä tehdä. (myöhemmin Västin harjun kaivaukset osoittivat kesä ja talvipaikan sijainnin)

Muuan seikka, joka todennäköisestä osoittaa Koskenkorvala mm. käytettyä kalastuskeinoa on useiden hyvin pienien reikä

Tämä karttamerkintä Koskenkorvan talosta on 1770 luvun isojakokartasta, josta on laajempi kuva talon esihistoriassa. Paikka on jokseenkin tarkasti yhtäpitävä radan lunastus kartan kanssa. Se oliko tässä vaiheessa merkittävästi muita rakennuksia ei selviä, mutta varmasti niitä on ollut. Vielä vanhempi talon paikkakuva on talon esihistoriassa. Harjua ei tästä kartasta voi hahmottaa, mutta tie kiertää harjun takaa mutta taloon johtavan tien täytyy nousta harjun päälle.

Lunastuskartasta ilmenee, että paikalla on edelleen ollut rakennuksia ja varmasti myös asukkaita, ehkä myl-
läri, torppari tai muu talontöissä oleva henkilö perhei-
neen. On myös mahdollista, että tilan myynyt Hermann
Koskenkorva pidätti itselleen syytingin ja asumisoikeu-
den nimenomaan näihin rakennuksiin, joiden joukossa
saattoi hyvin olla myös navetta ja tallikin?
Tie ylitti joen aluksi kosken alta, eli tässä keskellä nä-
kyvä tie ja silta on vuodelta 1908. Harjun vasen puoli oli
todennäköisesti jyrkempi kuin jokeen viettiävä puoli. Eli
harju jäi vanhantien ja talon väliin ja talo on korkeam-
malla kuin muut rakennukset.

(jatkoa sivulta 6) kivien esiintyminen. Näitä lienee nimittäin pitäminen verkkokiveksinä. Pyöreitä ja pyöreä maisia reikäkiviä on Koskenkorvalta ja aivan sen lähistöltä tullut talteen kaikkiaan n. 20 kappaletta, mutta isoimmat niistä ovat varmaankin aseina käytettyjä, samoin kuin pari kolme suiponsoikeata reikäasetta.

Pari kolme tavattua huonotekoista liuskeista nuolen terää voivat olla niin kalastukseen, kuin metsästyksen käytettyjä. Metsästyksen harjoittamisesta suoranaistena todisteina ovat eläintenjännökset. Muita kuvaavia esine muotoja ovat tasataltat, kourutaltat, pieni tuuramainen esine, kirveet (karkeatekoiset, liuskevuorilajia) ja eräs outo piiesine. Erityisesti huomattava on veneenmuotoisen vasarakirveen esiintymien, siis läntinen kulttuurimuisto. Paikalla näyttävät siten muutoin samaan aikaan olleen käytännössä kaikki kolme eri reikäaselajia, vasarakirves, pyöreä reikänuija ja suiponsoikea reikänuija, kukin erilaista vuorilajia ja eri teknisellä tavalla lävistetty.”

SANTAVUOREN TAISTELU

Santavuoren taistelu 24.2.1597 on ainoa sotatoimi, jossa Ilmajoki on joutunut suoraan taistelutantereksi. Taistelu oli kaatuneiden määrällä mitattuna suurin maakunnassa käydyistä, ja jos kaatuneiden määrää arvioidaan suhteellisesti, oli se viime sodatkin huomioiden kaikkein verisin tappelu. Suomessa oli vain muutama satatuhatta asukasta ja kaatuneita oli arviolta 3.000 (Yli-Kankaan mukaan 1.000–2.500).

Taistelusta on säilynyt vain hajanaisia mainintoja, joita Yrjö Sakari Yrjö-Koskinen on koonnut Nuijasota-teokseensa. Tiedot itse taistelusta ovat jääneet kansan perimätiedon varaan. Niitä kokoili ja kirjoitti muistiin Jaakko Widman, joka kävi vuonna 1727 tutkimassa Santavuoren taistelun jälkiä ja keräämässä siihen liittyvää muistitietoa. Ilmajokelainen ylioppilas Oskar Blomstedt tutki vuonna 1857 Yrjö-Koskisen pyynnöstä samoja asioita.

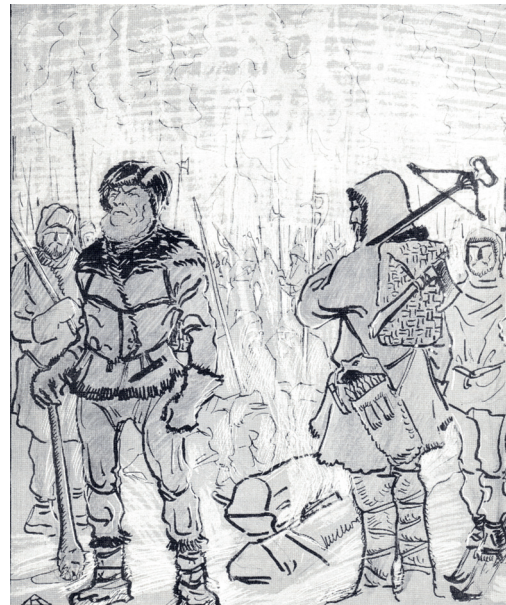
Aarno Karimo Nuijamiehiä. ”Heidän aseistuksensa oli perin kirjavaa, kotitekoista, sieltä täältä kokoon haalittua. Pukuina oli kai kotikutoinen sarka ja parkittu nahka, turkiksiakin käytettiin, jalkineina kurpposet – lapikas on vasta myöhemmän ajan keksintö – oli varustettu haaroista auki

käännettävällä kappaleella ja sidottu kiinni polvien alapuolelta. Ne tehtiin useimmiten nahasta, talvisin turkisvuorilla.”

Nuijajoukon lukumääräksi arvioidaan 3.500 miestä eli mies, joka savusta. Ilmajoen oli tuohon aikaan asukkaita 1.900 ”nokkaa” ja savujen määrä oli korkeintaan viidennes tuosta, joten nuijajoukko koostui miehistä hyvin laajalta alueelta.

Etelästä lähestyi itse rautamarski Klaus Fleming sotajoukkoineen, johon lienee kuulunut noin 2.500 miestä, kaikki ratsuväkeä.”

Aarno Karimo Huoveja. ”Ryttäreitä” eli ratsumiehiä, partakirveellä varustettu jalkahuovi ja ampu-

ma-asetta – tuohuksella sytytettävää tuliputkea – kantava huovi. Ratsumiehet olivat rautavarustuksissa, jalkamiehet vain osittain raudalla suojellut. Huoveista suuri osa oli suomalaisia, mutta rautamarskin palveluksessa oli myös skottilaisia ja kai saksalaisiakin palkkasotureita.”

Nuijamiehet saivat 23. helmikuuta Isoonkyrön tiedon, että Fleming joukkoineen oli saapunut Jalasjärven kautta ja leiriytynyt jonnekin Paavolan talon tienoille, nykyisen Ilmajoen ja Kurikan rajamaille.

Nuijamiehet joutuivat kiistaan siitä, odotetaanko Flemingin joukkojen ryntäystä Kyrön rajalle tehtävässä murroksessa Isonkyrön–Ilmajoen tielle, jossa metsät suojaavat joukon sivustoja, mutta

Israel Laurinpoika päätti, että hyökätään yön turvin Flemingin leiriin.”

Näin päätettiin ja illalla lähdettiin Hannu Krankan johdolla maantietä pitkin kohti Santavuorta. Oli tullut kohtalokas lasku- virhe: joukko ei ennättänytkaan yön aikana taistelupaikalle, johon Isonkyrön kirkolta oli matkaa viitisenkymmentä kilometriä.

Nuijamiehet ohittivat Koskenkorvan talon, joka sijaitsi kosken takana hiekkaharjulla ja se takaa alkoi jo lyhyt talvinen päivän- kajo kajastaa. Talossa oli kaksi ihmistä ja sinne oli kirjattu myös kaksi lehmää. Henkilöt olivat Jaakon leski Marketta ja ehkä lap- si tai vanhus toisena.

Voidaan vain kysyä, miksi nuijamiehet eivät kääntyneet ta- kaisin tai muuten hakeutuneet itsel- leen edullisempaan taistelumaastoon huomattessaan aamun saapuvan ja yl- lätysmahdollisuuden raukeavan. Ehkä he luottivat suureen joukkoonsa, jonka täytyikin vaikuttaa mahtavalta. Ehkä myös viha sokaisi mielet ja haluttiin hyökätä sortajaa ja huoveja vastaan.

Niin valkeni helmikuun aamu, Ma- tinpäivä, vuonna 1597.

Esa Tuuri kirjoittaa: ”Koska nuija- miehet eivät ehtineet tehdä suunniteltua yllätyshyökkäystä, liittyivät he esivartiojoukkoihin Paavolan pellolle. Tykitkin olivat viimeistään tässä vai- heessa paikalla. Klaus Flemingin jou- kot olivat huomattuaan lisäjoukkojen tulon nopeasti asettuneet taisteluval- miuteen ollen varmastikin lähes ne- näkkäin nuijamiesten kanssa.

Ensiksi ”neuvotellaan” Flemingin lä- hettämän neuvottelijan kanssa, minkä tuloksena osa talonpojista erosi nuija- miesten joukosta ja juoksi Flemingin puolelle. Muut nuijamiehet uhkuivat kaikesta päätellen taiste- luintoa. Krankan maininta ”neuvottelusta” vahvistanee osal- taan, että varsinaista kahakointia ei vielä tässä vaiheessa ollut Paavolassa tapahtunut.

Sen jälkeen joko Flemingin joukot tekivät hyökkäyksen tai tykkimiehen sormet syyhysivät ja hän halusi kokeilla asettaan. Tuloksena oli joka tapauksessa, että ensimmäisten tykinlauka-

usten seurauksena Flemingin etujoukosta viisi ratsumiestä kaa- tui.

Eli nuijamiehet saattoivat voittaa ensimmäisen kahakan Paavolan alueella ja sitten taistelu siirtyi Piirtolan kankaalle. Päätaistelu käytiin siis Kapalankankaalla, missä kaatuneiden määrä oli suurin. Osa nuijamiehistä surmattiin Santanevalla heidän pyrkiessä pakoan muutaman kilometrin päässä olevan Santavuoren louhikkoihin, jonne ratsukoilla ei olisi ollut asiaa. Hautapaikat ovat sekä Kapalankankaalla, että Santanevalla olevalla Kuivasalon kumpareella, joka sijaitsee Koskenkorvan talon maalla.”

Paavo Fossi kirjoitti seuraavan version:

”Niin valkeni helmikuun aamu, Matinpäivä, vuonna 1597. Nuijamiehet näkivät koko FLEMINGIN armeijan järjestäytyneen eteensä täydessä taistelujärjestyksessä. Marski lähetti sanansaata- tajan varoittamaan nuijajoukkoa siitä verenvuo- datuksesta, joka nyt alkaisi, jolleivät talonpojat heti luovuttaisi aseitaan ja antautuisi. Ruotsin- kieliset talonpojat juoksivatkin silloin heti marskin puolelle. Mutta suomalaiset huusivat vastaan, etteivät he tahtoneet tehdä sovintoa ”niin kauan kuin veri heissä on lämmin, Kaarle Herttuan täh- den”.

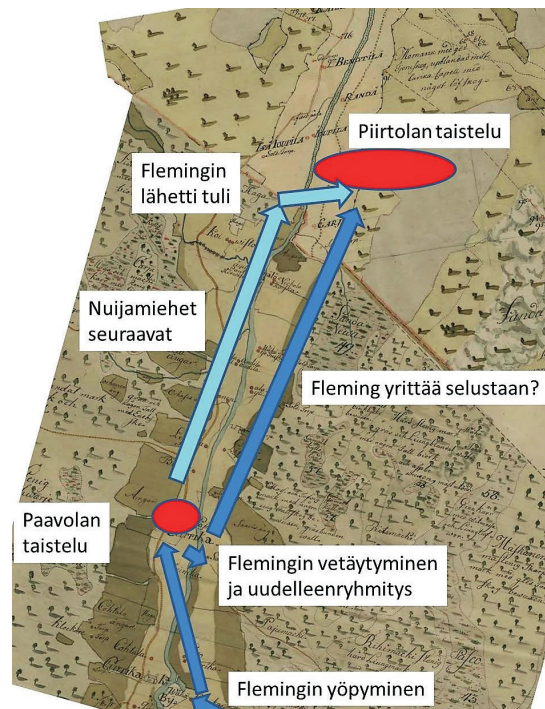
Marski saarsi nuijamiehiä sivuilta ja ehdotti vielä rauhaa, mutta nuijamiehet ampuivat tykeil- lään kaksi laukausta, jotka surmasivat muuta- man huovin ja silloin alkoi verenvuodatus.

Nuijamiehet havaitsivat heti tilanteensa hei- koksi ja he ryhtyivät taistellen vetäytymään joen itärannalle kohti Santavuorta. Jo tässä vaiheessa hakattiin satoja talonpoikia maahan, mutta vasta Piirtolan talon mailla, Kapalankankaalla ja sitä ympäröivillä nevoilla alkoi todellinen verilöyly.

Talonpojat taistelivat kirjaimellisesti henkensä edestä. Oli taisteltava, sillä yhtä armottomasti ta-

pettiin niin pakoan pyrkivät kuin antautumistakin yrittävät. Kat- kerana ja armottomana riehui taistelu pelloilla ja nevalle Santa- vuoren liepeillä aina iltapäivään saakka”

Kuolleiden 3.000 nuijamiehen joukossa arvellaan olleen noin 200 Ilmajoen miestä, melkein kaikki pitäjän asekuntoiset mie- het.

*Viisisataa suojeluskuntalaista vetää muistokiven Käräjävuorelta Kapalan-
kankaalle.*

Presidentti Relander on juuri vihkinyt muistomerkin tälle taistelulle.

Muistomerkin hankinnasta on kirjoituksia ja kuvia lisää Luvussa 5 vuoden 1925 kohdalla.

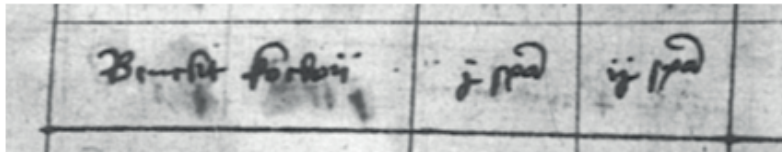
KOSKENKORVAN TALON ESIHISTORIA

Coskencorwan talo

Pentti Laurinpoika Kokko < 1554 ja Maria 1555–1557.

Koskenkorvan, kuten muidenkin ilmajokisten kantatalojen, historiaa voidaan alkuperäislähteistä seurata vuodesta 1546 lähtien. Verot jakaantuivat 1500-luvun puolivälissä pääsääntöisesti kahteen luokkaan. Kruunua varten perittiin pääveroa eli vuotuisveroa. Kymmenysvero kerättiin kirkollisiin tarpeisiin, tosin osa niistäkin meni kruunulle. Pohjanmaalla verotuksen toimitti Mustasaareissa Korsholman linnassa asunut vouti.

Ensimmäinen veroluettelo Ilmajoelta voutintileissä on vuodelta 1546. Kyseessä on kymmenysveroluettelo, johon kirjattiin ruis- ja ohrasadoista perityt viljakymmenykset. Kymmenysvero ja maksoi silloisesta Ilmajoen pitäjstä 96 isäntää.

Yllä kirjaus Koskenkorvan talon isännän osalta.

Bencht Kockoj. j spa (sarake "Rogh"), ij spa (sarake "Korn").

Pentti Kokko. Peritty ½ pannia (36,5 litraa) ruista, 1½ pannia (109,5 litraa) ohraa. Kymmenysveroa ei peritty nimensä mukaisesti 1/10 osaa, Armas Luukko on arvioinut kymmenysveron olleen 1/30 tai 1/40 osa sadosta.

Vuonna 1550 Pentti Kokko tarkentuu veroluetteloista Pentti Laurinpojaksi (Bencht Larsson). Pentille kirjattiin viljelysmaata 2 punnanmaata 2 karpionmaata (noin 2.8 hehtaaria). Karpionmaalle kylvettiin 1 vakka ohraa. Vuotuisverotusta ei siis toimitettu sadon perusteella vaan viljelysalan ja siitä arvioidun sadon perusteella. Ilmoitettu viljelysala ei välttämättä kerro koko totuutta peltoalasta, puolet oli tuon aikaisen viljelykierron perusteella ilmeisesti kesannolla. Vuoden 1548 Isonkyrön talvikäräjillä sakotettiin kymmentä ilmajokista isäntää kelvottomista silloista, Pentti Kokko oli yksi sakon saaneista.

Vuonna 1546 kymmenysveroja kertyi ilmajokisista taloista keskimäärin ¼ pannia ruista ja ½ pannia ohraa / talo. Pentti

Laurinpoika Kokon saama sato oli rukiin osalta kaksin- ja ohran osalta kolminkertainen keskiarvoon nähden. Jos jätetään vertailusta pois kurikkalaiset ja jalasjärviset uudistalot, Pentin sadon voi todeta olleen samaa luokkaa kuin muidenkin talollisten. Pentti Laurinpoika Kokko isännöi Koskenkorvan taloa vuoteen 1553. Muita Kokko-nimisiä isäntiä 1500-luvun puolivälissä Kokkolankylässä olivat Erkki Tuomaanpoika (Yrjänä-Kokko), Heikki Tuomaanpoika (Jaakko-Kokko) ja Antti Tuomaanpoika (Seppe-Kokko).

Tuomaanpoikia voinee pitää veljeksinä, jotka olivat jakaneet talon isänsä jälkeen. Kirkonkylän Kokkoa isännöi Esko Laurinpoika vuoteen 1575. Talonnimen varmistaa Ilmajoen talvikäräjät vuodelta 1572, silloin sakotettiin Esko Laurinpoikaa Kokkolasta (Eskill Larss i Kockoila). Olivatko Esko ja Pentti mahdollisesti veljeksiä, siihen eivät lähteet anna vastausta.

Maria-leski (kirjauksissa Marith tai Mariet) isännöi vuosina 1555–1557. Kirjausten perusteella Mariaa voinee pitää Pentti Laurinpojan leskenä. Vuonna 1557 veroluetteloihin on ensimmäistä kertaa eritelty ja kirjattu taloja kylittäin.

Kokkola, johon Koskenkorvakin kuului, kirjattiin tuolloin ensimmäistä kertaa kylännimenä. Kylien nimet ja niihin kuuluvat talot eivät tuolloin kuitenkaan vielä vakiintuneet. Myöhemmin osa Kokkolan kylän taloista, mukaan lukien Koskenkorva, kirjattiin Havuselan kylänä.

1571-1576 Kokkolan kylässä mainitaan Ilmajoen historiassa 7 taloa ja 55 henkilöä. Isäntien nimet kirjataan: Morten Persson, Bencht Thomasson, Matts Eskilsson, Frans Mattson, Eskil Mattson, Hendrich Thomasson, Hendrich Andrsson.

Eläinten määrä: Sonneja 4, lehmiä 40, hiehoja 15, 70 lamsasta, 5 sikaa, 5 oritta ja 6 tammaa. Vero / talo oli 8.14 mk ja koko kylä 67 mk.

Nisius Simonpoika 1558–1579.

Nisius Simonpoika (Nisius tai Dionysius Simonsson) isännöi taloa vuosina 1558–1579. Mistä Nisius taloon tuli, tai mahdollinen sukulaisuussuhde taloa aikaisemmin isännöineisiin ei alkuperäislähteistä selviä.

Vuonna 1558 talossa oli 1 punnanmaa 6 karpionmaata peltoa, 2 lehmää ja 4 verotettavaa henkilöä. Nisiukselta perittiin veroina 2 markkaa verorahaa, 1 vakka nimismiehenohraa, 1 vakka lukkarinohraa, 1 vakka nokkavero-ohraa, 10 naulaa voita ruokalisäverona, 2 naulaa voita lehmäverona, 4 naulaa voita nokkaverona ja 2 häkkiä heiniä nimismiehelle.

Vuonna 1571 Nisuksella oli talossaan viljelyksessä 28 panninmaata, nokkien, eli verotettavien henkilöiden määrä oli 6, lehmiä oli myös 6. Kymmenysveroina Nisiukselta perittiin 1 neljännesspanni ruista ja 3 neljännesspannia ohraa. Samana vuonna kannettiin ylimääräinen apuvero, jota kutsuttiin hopeaveroksi, Älvsborgin linnan lunastamiseksi Tanskalta. Jokaisen tilallisen tuli maksaa veroa kymmenesosa irtaimen omaisuuden arvosta. Nisiuksen omaisuuden arvoksi kirjattiin:

Kuparia 14 naulaa.

Sonneja 1 kolmevuotias ja 1 kaksivuotias.

Lehmiä 5. Hiehoja 1 kaksivuotias ja 2 yksivuotiasta.

Lampaita 10. Sikoja 1.

Hevosia 1 ori tai ruuna ja 1 tamma.

Veroa omaisuudesta perittiin 9 markkaa 7 äyriä.

Nokka- ja lehmäluku talossa putosi puoleen 1570-luvun puolivälissä.

Jaakko Nisiuksenpoika 1580–1594.

Jaakko eli Kauppi (kirjauksissa Jacob tai Caup) Nisiuksenpoika isännöi taloa vuosina 1580–1594. Jaakko saattoi, isännimensä perusteella, olla edellisen isännän poika? Sukulaisuussuhdetta ei kuitenkaan voi varmistaa tässä tutkimuksessa käytetyistä alkuperäislähteistä. Vuonna 1580 talossa oli viljelysala 25 panninmaata, 3 henkilöä ja 3 lehmää. Vuonna 1594 viljelysala oli 26 panninmaata, 1 henkilö ja 4 lehmää. Henkilömäärä laski 1590-luvun alussa jokaisessa talossa Ilmajoella.

Marketta-leski, Matti Martinpoika ja Heikki Jaakon poika 1595–1616.

Seuraavien parinkymmenen vuoden aikana talon isännän määrittäminen on tavallista vaikeampaa, verojen maksajiksi, kun kirjattiin leski Marketta (ilmeisesti Jaakko Nisiuksenpojan leski), Matti Martinpoika sekä Heikki Jaakonpoika, joka saattoi olla Jaakko Nisiuksenpojan poika. Sukulaisuussuhteet eivät selvinneet tässä tutkimuksessa käytetyistä alkuperäislähteistä.

Marketta-leski kirjattiin kymmenysverojen maksajaksi vuonna 1595, vuotuisverojen maksajaksi puolestaan Matti Martinpoika (Matts Mortensson). Matti Martinpoika kirjattiin kaikissa veroluetteloissa verojen maksajaksi vuosina 1596–1601. Vuonna 1598 talo oli ¼ manttaalin talo, viljelysmaata kirjattiin 26 panninmaata, henkilöitä 2 ja lehmiä 2. Nuijasodasta talo asujineen näyttäisi selviytyneen, ellei hyvin, niin ainakin asumis- ja viljelykelpoisena.

Voitte vaikka miettiä kuvia ja karttaa katsoessanne, kuinka Matti Martin poika leski Marketan kanssa korkealta törmältä joelle päin katselivat kuinka 3.500 miestä, valtaosa Ilmajoen ulkopuolelta, selät höyryten kiirehtivät kohtaamaan kohtalonsa Santavuoren taistelussa. On se saattanut olla melkoinen näky!

Taistelu käytiin sen verran sivussa Koskenkorvan harjusta Santanevalle päin, että talo siis näyttäisi säästyneen, kun Flemingin joukot palasivat Kurikkaan ja sieltä etelään päin?

Kokkolan kylässä väki väheni nuijasodan vuoksi vähemmän vuoteen 1599 kuin muualla. Koko kunnan ”nokkian” määrä laski 790 > 290, mutta Kokkolassa vain 48 > 36, kun naapurissa Joupilassa 35 > 13 ja nenättömän kylässä 85 > 14. Talollisten määrä jopa voimakkaasti kasvoi? Myös lehmien määrä kasvoi, joten toipuminen oli reipasta.

Vuosina 1602–1608 verot maksoi leski Marketta (alkuperäiskirjauksissa Maritt / Maisa / Marietta / Margeta) lukuun ottamatta vuosien 1606–1608 kymmenysveroja, niissä verojen maksajaksi kirjattiin Heikki Jaakonpoika (Henrich Jacobsson). Marketta-lesken nimiin kirjatussa verotuksessa talon viljelysala oli 26 panninmaata, talossa oli 3 henkilöä ja 3 lehmää. Vuoden 1608 maantarkastusluettelossa talon haltijaksi kirjattiin Matti Martinpoika. Maantarkastuksessa talon manttaaliluku nostettiin ¾ manttaaliin, peltoalaksi kirjattiin 7 äyrinmaata ja heinää niityt tuottivat 8 häkkiä.

Matti Martinpoika kirjattiin verojen maksajaksi vuosien 1609–1616 kaikissa veroluetteloissa. Vuoden 1609 väestöluettelossa talosta kirjattiin isännäksi Matti, mutta sarakkeissa ”Bonde” ja ”Hustru” lukuina oli 2 henkilöä. Joten talossa oli kaksi isäntää vaimoineen. Vuoden 1610 väestöluettelossa isännäksi kirjattiin Matti vaimoineen, lisäksi talosta kirjattiin renki ja piika. Vuoden 1611 väestöluettelossa talon henkilömääriä ei kirjattu, koska talosta oli varustettu ratsumies ja talo oli saanut sen perusteella vapautuksen osasta veroja.

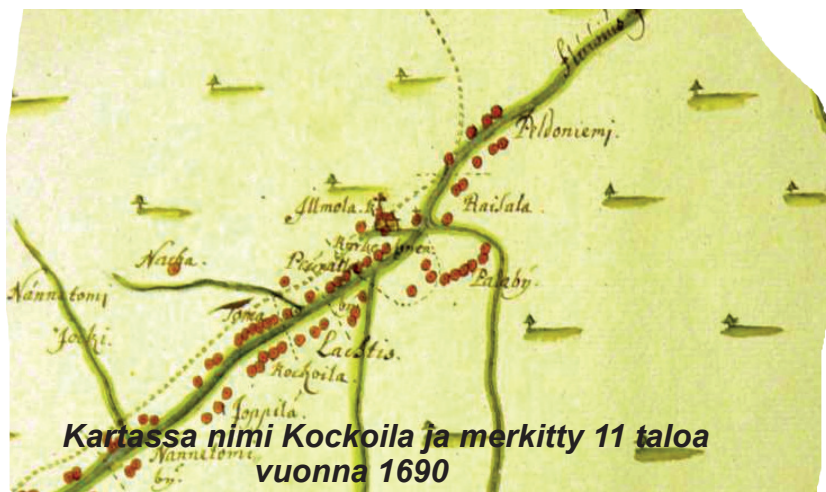
Kylästä mainitaan hyvät metsät, mylly, peltoja pitkin jokivartta. Taloja on nyt 17 manttaalia 13 11/121, peltoja 121 äyrinmaata heinämaata 138 kuormaa. Kokkola oli näillä luvuilla pitäjän suurin kylä. Ilmajoella oli kaikkiaan 10 kylää 66 taloa ja 56.5 manttaalia. Ylipää oli hyvää ja alapää vaivaista aluetta. Veroa Tanskan sodan sotakorvauksiin perittiin Kokkolan kylästä 43 hopeataalaria.

Kokkola	1613	1616
Isäntä ja emäntä	17	11 3 leskeä 2 rutiköyhää
Renki	7	2
Piikoja	4	7
Autiotaloja	-	2 tulipalo polttanut yhden.

Heikki Jaakonpoika 1617–1652.

Heikki Jaakonpoika, ilmeisesti sama kuin talosta kymmenysverot vuosina 1606–1608 maksanut, isännöi taloa vuosina 1617–1652. Vuoden 1627 ruotu- ja väenottoluettelon mukaan Heikki oli 40-vuotias, vuoden 1633 luettelossa iäksi on kirjattu 52 vuotta. Ruotu- ja väenottoluetteloiden ikäkirjaukset eivät olleet tarkkoja. Kirjausten mukaan Heikki oli syntynyt n. 1581–1587. Heikki olisi tuon mukaan isännöinyt taloa n. 70-vuotiaaksi, mikä on aivan mahdollista. 1640-luvun veroluettelot ovat puutteellisia, muutamina vuosina Heikki kirjattiin kyllä talon isännäksi, mutta isännän sarakkeesta puuttui isäntää koskeva merkintä. Selityksenä saattaisi olla se, että yli 60-vuotiaat oli vapautettu henkiverosta elleivät he olleet talojen isäntiä tai emäntiä. Heikki oli kahdesti naimisissa. Ensimmäisestä vaimosta ei löydy tietoja, toinen oli Marketta Erkintytär. Vuoden 1655 Ilmajoen talvikäräjiin mennessä Heikki Jaakonpoika oli jo kuollut. Leski Marketta Erkintytär haki silloin poikapuoleltaan Perttu Heikinpojalta niitä saamisia, joita Heikki Jaakonpoika oli hänelle testamentissaan luvannut.

Vuonna 1626 talo oli $\frac{3}{4}$ manttaalin talo. Karjavarallisuus oli: hevosia 2 tammaa, varsoja 1, lehmiä 4, hiehoja 2, vasikkoja 2,

lampaita 4, nuoria lampaita ja karitsoja 3, nuoria sikoja ja porsaita 1. Kylvösiementä $3\frac{1}{2}$ tynnyriä. Talosta varustettiin ratsu-mies vuosina 1629–1640.

Heikki Jaakonpojan lapsia olivat ainakin:

- Poika Matti Heikinpoika, ikä vuoden 1638 ruotu- ja väenottoluettelon mukaan 30 vuotta, ratsumieheksi Saksaan 1638.
- Poika Heikki Heikinpoika, ikä vuoden 1627 ruotu- ja väenottoluettelon mukaan 15 vuotta. Kirjattiin sotilaaksi vuonna 1628, mutta oli karannut vuonna 1629. Oli myöhemmin ratsumiehenä Saksassa ja kuoli siellä vuonna 1638.
- Poika Perttu Heikinpoika, ikä vuoden 1638 ruotu- ja väenottoluettelon mukaan 22 vuotta. Seuraava isäntä.
- Tytär, kirjattiin ilman nimeä veroluetteloon vuonna 1644.
- Poika Kreko Heikinpoika. Sotilaaksi vuonna 1653. Kreko Heikinpoika Koskenkorvalta haudattiin 27.5.1688, kyseessä saattaisi olla sama Kreko Heikinpoika, joka oli ensin sotilaana, sitten Jalasjärven Harrin talon isäntä vuonna 1676 (kymmenysveroluettelo). Krekon tyttärestä Agnetasta tuli Harrin emäntä, puoliso Erkki Krekonpoika isännöi Harria vuosina 1676–1700.

1620 veroa maksettiin lehmästä 4 äyriä, hevosesta 8 oriista ja 4 tammasta ja siementynnyristä 2 äyriä joka vero 1627 kaksinkertaistui.

Kokkolan kylä	1641
Isäntiä	16
Emäntiä	15
Poikia	5
Tyttäriä	4
Pojanvaimoja	4
Yhteensä	44
Oriit	1
Tammoja	30
Varsat	12
Sonneja	2
Lehmiä	83
Mulleja ja hiehoja	43
Lampaita	73
Karitsat	46
Porsaita	3
Siementynnyriä	68 $\frac{1}{4}$

Perttu Heikinpoika 1653–1675.

Perttu Heikinpoika (Bertill Henrichsson) isännöi Koskenkorvaa vuosina 1653–1675. Syntynyt n. 1616.

I-puoliso ”NN”, puolison nimi ei tutkimuksessa selvinnyt. II-puoliso Agneta Pertuntytär (Agnetallekin avioliitto oli toinen, I-puoliso oli ollut Pentti) haudattiin 16.9.1677. Talonpito ei Pertulta onnistunut. Ilmajoen talvikäräjillä vuonna 1674 vouti valitti Pertusta. Perttu laiskotteli ja juopotteli, talo huudatettiin verorästeistä kolmannen kerran. Perttu lähti 1670-luvun puolivälissä, n. 60-vuotiaana, sotilaaksi ja oli kuollut vuoden 1678 syksyn mennessä. Perttu Heikinpojan lapsia olivat ainakin:

- ”N” Pertunpoika, vuosien 1653–1671 veroluetteloidessa kirjattiin Perttu Heikinpojalle poika, vuosina 1656–1671 myös pojanvaimo. Pojan ja vaimonsa nimiä ei veroluetteloihin kirjattu. Tarkempia tietoja pojasta ei tässä tutkimuksessa selvinnyt.
- Agneta Pertuntytär, seuraava emäntä.
- Brita Pertuntytär, puoliso Martti Laurinpoika. Martti oli talossa renkinä vuosina 1676–1677.
- Petronella Pertuntytär. Ei aviossa, haudattu 23.10.1681.

Talojensa puolesta verot maksaneet kirjattiin veroluetteloihin omalla ja isännimellä, talojen nimiä ei veroluetteloihin kirjattu. Poikkeuksen tekee vuosi 1653, jolloin kirjattiin myös talonnimet. Koskenkorva kirjattiin tuolloin muodossa Käskenkärfa. Talossa asui isäntä Bertill Hendrichsson, vaimo, poika sekä itsellisenäinen. Vaimon, pojan ja itsellisen nimiä ei kirjattu. Seuraavan kerran, pysyvästi, talonnimet kirjattiin veroluetteloihin vuodesta 1704 lähtien.

Ilmajoen historia kertoo käräjillä 29.3.1655 käsitellyn Koskenkorvan talon isännän jälkisäädöstä, jossa määrättiin vaimolle 50 vaskitalaria, 2 lehmää, 1 juhlapuvun, hevosen talvi- ja kesävarustein, jotka hänen tuli esteettä nauttia ohi lasten osuuden. Poikapuoli todisti kuitenkin, ettei talo kestä näin suurta luovutusta. Oikeus päätti, että leski saa huomenlahjaksi ilmoitetun 50 vaskitalaria ja sen mitä on taloon tuonut. Edellä olevat tiedot Perttu Heikinpojasta saattavat sopia tähän tapahtumaan. Tässä vaiheessa tilan asiat ovat olleet varsin monisyisiä.

Sipi Joosepinpoika 1676–1700.

Sipi Joosepinpoika (Sigfred Josephsson) isännöi taloa vuosina 1676–1700. Ilmajoen syyskäräjillä vuosina 1678 ja 1679 todet-

tiin Sipin tulleen appensa Perttu Heikinpojan $\frac{3}{4}$ manttaalin Koskenkorvan taloon. Talossa oli isot verorästit, jotka arvioitiin 130 kuparitaalaria korkeammaksi kuin Perttu Heikinpojan jälkeensä jättämä kiinteä ja irtain omaisuus. Sipi Joosepinpoika maksoi verorästit ja talo huudatettiin 1680-luvulla hänen omistukseensa. Mistä Sipi Joosepinpoika tuli, ja millä rahoitti talon velkojen maksun, se ei ole tässä tutkimuksessa varmistunut. Myöhemmin Sipi kuitenkin velkaantui. Vaasalaisen porvarin Matti Pietaripojan leski Anna Jaakontytär huudatti taloa Sipin maksamattomista laskuista kolmannen kerran Ilmajoen talvikäräjillä vielä vuonna 1706. Talon maista ja rajoista Sipi käräjöi usein. Kiistoja näyttäisi olleen erityisesti Havuselan isännän Simo Laurinpojan kanssa. Sipi kuoli 70-vuotiaana vuonna 1717. Sipi oli kolmesti aviossa.

I-puoliso, Perttu Heikinpojan tytär, Agneta Pertuntytär haudattiin 27.6.1697. Avioliitto oli Agnetalle toinen. Agnetan I-avioliitosta syntynyt poika Heikki Pertunpoika kuoli Koskenkorvalla 1716.

II-puoliso, vihitty 10.10.1697, Kurikan Kytän isännän Niiles Prusinpojan leski Brita Heikintytär. Brita kuoli 54-vuotiaana 10.9.1701.

III-puoliso, vihitty 9.4.1702, Maria Matintytär. Maria kuoli 60-vuotiaana vuonna 1716.

Sipi Joosepinpojan, Agneta Pertuntyttären ja Maria Matintyttären lapset:

- Markus (Marckus) Sipinpoika syntynyt 1674. Seuraava isäntä.
- Anna Sipintytär, kastettu 21.11.1676, muutti Isokyröön vuonna 1709, sen jälkeen tutkimatta.
- Maria Sipintytär, kastettu 29.5.1679 – haudattu 15.6.1679.
- Sipi (Sigfred) Sipinpoika, kastettu 6.1.1681, kuoli 1697.
- Tuomas (Thomass) Sipinpoika, kastettu 17.12.1683 – haudattu 29.6.1690.
- Lapsi, nimi puuttuu kastekirjauksesta 24.6.1685. Ilmeisesti poika Juho (Johan) Sipinpoika. Puoliso Valpuri Sipintytär. Juho ja Valpuri olivat Tyrvällä 1720-luvulla, palasivat sieltä Koskenkorvalle, josta lähtivät Huittisiin vuonna 1741. Sen jälkeen tutkimatta.
- Niiles (Nils) Sipinpoika, kastettu 24.6.1685. Kävi ripillä vuonna 1706, sotilaaksi.
- Agneta Sipintytär, kastettu 5.6.1687 - haudattu 28.8.1687.

- Maria Sipintytär, kastettu 17.6.1688 – haudattu 2.7.1688.
- Maria Sipintytär, syntynyt 1692, ripillä käynti Koskenkorvalta vuonna 1714. Vuonna 1715 Maria Sipintytär Koskenkorvalta synnytti aviottoman lapsen, jonka isän sanottiin olleen rakuunan (venäläisen). Lapsi kuoli kastekirjauksen mukaan. Mitä Maria Sipintyttäreille sen jälkeen tapahtui, se ei ole tässä tutkimuksessa selvinnyt.
- Simo (Simon) Sipinpoika, syntynyt 10.1700 - kuoli 2.3.1704.

Kokkola	1661	1711
Taloja	17	10
Kruunutaloja		4
Uutistaloja		1
Yhteensä nokkia	62	65

Kylän asukasluku säilyy vakaampana kuin muualla. Jos oli sodan jälkeen suuri lasku, tuli nyt myös suuri kasvu kuten: Seinäjoen kylä 7<22, Alavus 9< 24, Jalasjärvi 7< 26, Kauhajoki 25< 51.

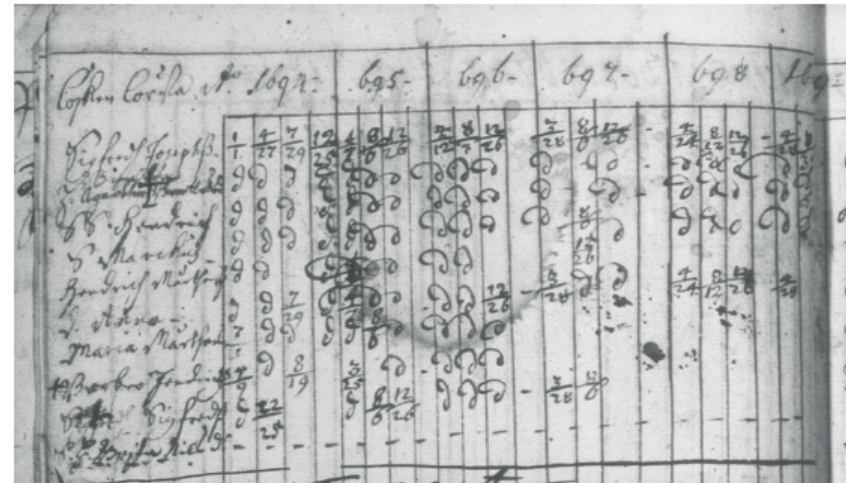

Koskenkorva vuoden 1691 kartalla.

Talon tunnus A3. Peltolohkot aidattu, samoin niittyjen ulkoreunat. Kartan liitteenä olevan tekstiasiakirjan mukaan viljelyala oli 10 4/8 tynnyrinalaa, niittyjen tuotto 44 häkkiä heinää. Talossa oli karttapiirroksen mukaan kolme ikkunaa.

Tämäkin kartta täsmää Luvussa ”kylän esihistoria” esitettyihin karttoihin ja talon paikkaan.

Ilmajoen ensimmäinen säilynyt rippikirja, Koskenkorvan aukeama, vuodet 1694 – 1699.

Cosken Corwa

Sigfredh Josephss. (Isäntä Sipi Joosepinpoika). Ripillä käynnit 1694–1699.

Brita (II-vaimo Brita Heikintytär). Ripillä käynnit 1697–1699.

H. Agneta † Berttdr (vaimo Agneta Pertuntytär). Ripillä käynnit 1694–1697.

S S Hendrich (Poikapuoli Heikki Pertunpoika). Ripillä käynnit 1694–1699.

S Marckus (Poika Markus Sipinpoika). Ripillä käynnit 1694–1699.

Hendrich Märthenss. (Sotilas Heikki Martinpoika). Ripillä käynnit 1694–1697.

D Anna (Tytär Anna Sipintytär). Ripillä käynnit 1694–1699.

Maria Märthensdr. (Käly Maria Martintytär). Ripillä käynnit 1694–1696.

† Barbro Hendrichzdr. (Barbro Heikintytär). Ripillä käynnit 1694–1696.

Sigfredh † Sigfredss. (Poika Sipi Sipinpoika). Ripillä käynnit 1694–1697.

S. H. Brjta Nilsdr. (Pojanvaimo Brita Niileksentytär). Ei ripillä käyntejä.

Ilmajoen historia kertoo näiltä ajoin Koskenkorva talosta seuraavaa:

Koskenkorvan oli Sipi Juuson poika ottanut aivan hävinneenä vastaan apeltansa Martti Laurinpojalta, joka oli jonkun vuoden taloa asunut ja sitä paljon hävittänyt. Kovalle otti Sipinkin asuminen, sillä tuomiokirjassa mainitaan, että hän v. 1687 oli velkoihinsa hätäntynyt. Ne tekivät näet 776 taalaria ja 14 äyriä. Kiinteistö ja irtaimisto laskettiin yhteensä 363 taalarin ja 7 äyriin arvoiseksi, jonka vuoksi talo tarjottiin jonkun uuden haltijan vastaanotettavaksi. Arvatenkaan ei sopivaa ilmestynyt, koska Sipi sai edelleenkin olla isäntänä. Pojan Markuksen asiat eivät olleet paremmalla kannalla v. 1707. Irtain arvioitiin silloin 263 taalarin, kiinteä 301 taalariin, mutta velat nousivat 856 taalariin. Maaherralle alistettiin, olisiko sallittava Markuksen enää taloa pitää. Kuinka liekin asia silloin kulkenut, Markus sai jäädä isännäksi. Mutta ennenkuin Venäjän aika loppui, Markuksen täytyi kuitenkin sokeana ja köyhyydessä jättää Koskenkorva, johon nyt asettui Mikko Jaakonpoika ilman sukuoikeutta. Talvikäräjissä 1723 Markun pyysi talon takaisin pojalleen Jaakolle, joka peri Koskenkorvan isänyyden.

Markus Sipinpoika 1700–1717.

Heikki Pertunpoika (Markuksen äidin Agneta Pertuntytären poika I-avioliitosta) myi 16.1.1700 esikoisoikeutensa Koskenkorvan taloon velipuolelleen Markus Sipinpojalle. Kauppahinta oli 70 kuparitaalaria. Markus Sipinpoika (Marcus Sigfredsson) isännöi taloa vuosina 1700–1717. Isonvihan ajalta, vuosilta 1714–1723 ei ole säilynyt veroluetteloja, lukuun ottamatta ns. ”Ryssänmanttaalia” vuodelta 1719, joten tarkkoja isännöitysvuosia ei talosta noilta vuosilta voida todeta. Markus Sipinpoika haudattiin 10.11.1730, kuoliniäksi on kirjattu 54 vuotta.

Puoliso Brita Niileksentytär. Kastettu 26.9.1680 – kuoli 22.5.1736, hautauskirjauksessa Britan kerrotaan, virheellisesti, syntyneen Kurikan Lusalla. Vanhemmat Niiles Prusinpoika Kytä Kurikka ja Brita Heikintytär (Markuksen isän Sipin II-puoliso).

Ilmajoen kesäkäräjillä vuonna 1708 nimismies Gabriel Öberg kertoi Sipi Joosepinpojan Koskenkorvalta valittaneen, että hänen poikansa Markus oli häntä lyönyt ja pahoin kohdellut. Markus oli syyttänyt isäänsä mm. vaimon tappajaksi. Markus vapautettiin syytteestä, mutta asia lähetettiin kuitenkin hovioikeuteen. Asia oli vakava, koska isänsä lyömisestä sai lain mukaan kuolemantuomion.

Vuoden 1712 kesäkäräjillä Markus oli taas syytteessä. Ni-

mismiehen mukaan Markusta oli vaadittu väenotossa sotilaaksi talonsa puolesta (kirjattiin sotilaaksi talonsa puolesta 1711), mutta Markus oli ennen lähtöä, että saisi jäädä kotiin, lyönyt poikki vasemman kätensä peukalon, eikä ollut asettanut ketään toista sotilaaksi talon puolesta. Markus vapautettiin tästäkin syytteestä. Vuosien 1712–1713 henkiveroluetteloissa ”isännäksi” on kirjattu vaimo Brita. Peukalottomuudesta oli nähtävästi myös se ”hyöty”, että Markus oli vammansa vuoksi saanut vapautuksen henkiverosta.

Markus Sipinpojan ja Brita Niileksentytären lapset:

- Matti (Mattz) Markuksenpoika, syntynyt 4.8.1701 – kuoli 14.8.1709.
- Jaakko (Jacob) Markuksenpoika, syntynyt 13.4.1703. Koskenkorvan isäntä vuodesta 1724.
- Liisa (Elisabeta) Markuksentytär, syntynyt 4.8.1705 – kuoli 28.2.1758 Kurikka. Puoliso, vihitty 29.12.1751, leski Juho Antinpoika Yli-Nikkola Kurikasta.
- Heikki (Henrich) Markuksenpoika, syntynyt 20.3.1707 - kuoli 19.8.1752. Rannon isäntä vuosina 1731–1748. Puoliso Maria Heikintytär.
- Marketta (Marg.) Markuksentytär, syntynyt 12.8.1710 – kuoli 1715.
- Maria Markuksentytär, kastettu 5.5.1714 - haudattu 1.8.1714.

Kokkolan kylä isovihan alkuvuosina 1711

1=manttaali 2=ruiskappaa 3=ohrakappaa 4= kytöruis/ohra

Isäntä/ tila	1	2	3	4
Koskenkorva Markus	¾	24	12	4,5
Västi Juho	1/1	20	21	
Havunen Jaakko (Kruunu)	¼	28	21	4
Ylitalainen Tuomas	½	12	15	
Alitalainen	½	12	18	1,5/2
Posso Jaakko	1/1	24	212	8
Raskula kappalaistila	2/3	12	12	9,5
Kokko Jaakko	¾	30	26	8
Seppi-Kokko Heikki	2	/3	26	15
Yrjänä-Kokko Juho	¾	24	15	8
Ilkka Taavetti (kruunu)	1/1	28	18	
Pietilä Jaakko	½	20	20	4
Suomu Sipi	2/3	20	15	
Hyövähti Antti (Kruunu)	¾	16	8	4/12
Ilomäki Valentin	-	2	2	

Markuksen hallinta-aikana Suomi oli siis hirvittävän Isovihan ajan kourissa. Tässä taustaa suureen Pohjan sotaan:

Kun Ruotsi oli jo menettänyt alueet Baltiassa, Puolassa ja Tanskassa, hyökkäsi Venäjä Suomeen tarkoituksena muodostaa Ruotsia vastaan niin laaja erämaa-alue, ettei sotia enää olisi. Rauhaan pakottamiseksi olisi kuitenkin hyökättävä Ruotsiin, joko Ahvenmaan kautta suoraan Tukholmaan tai Merenkurkun tai Tornion kautta.

Viipurin ja Helsingin valloituksen jälkeen Hämeenlinnassa ollut iso ruotsalainen sotilasosasto alkoi peräytyä venäläisten edestä, ja niin Pohjanmaa joutui mukaan taisteluun ja venäläisten toteuttaman poltetun maan taktiikan uhriksi.

Ilmajoen historiaan on merkitty: ” Samotessansa Kyrön (Napuen) tappeluun vihollinen Pohjanmaalla kaikkein ensiksi marssi armeijoinensa Ilmajoen pitäjän halki talvella 1714, eikä ainoastaan silloin vaan myös tappelun jälkeen ja koko sodan ajan tappoi paljon kansaa ja vei vankeuteen. Sitä paitsi poltettiin monta taloa, irtain omaisuus, hevoset, karja, jyvät ja kaikkine kalustoineen kokonaan ryöstettiin sekä koko paikakunta ahdistettiin autioksi, että suuri osa taloja on ollut verovapaudella avustettava. On arveltu joidenkin talojen voivan omin varoinensa ilman verovapautta päästä läpäisemään kovan ajan, mutta ankarat sota- ja verorasitukset ja valitettavat katovuodet ovat heidätkin uuvuttaneet, että kipeästi apua anovat. Kedosta hiljattain jälleen avatut pellot eivät saa vetojuhtien ja lannoituksen puutteessa riittävää hoitoa eikä voimistusta, eivätkä siis anna riittävää satoa.”

Vähäiset eivät olleet vaikutukset Koskenkorvan taloonkaan, vaikka ryssien hävityksestä ei ole suoranaisesti tietoa, mutta varmasti vaikuttivat talon isännyyden vaiheisiin ja talon palatessa sukuun oli se heikossa kunnossa ja velkainen.

Myllynseutu myöhempinä aikoina. Takana meijeri ja Västilän kuninkaan aitta.

Kokkolan kylän kehityslukuja:

	1695	1700	1712	1721
Isäntiä ja emäntiä	28	26	23	7
Poikia, vävyjä renkejä	15	14	8	5
Pojanvaimoja, tyttäriä, piikoja	12	4	6	6
Itsellisiä	3	-	-	-
Yhteensä	58	44	38	18

Isovihan aika siis kohteli väestöä ankarammin kuin nuijasota. Väestö väheni jo ennen sotaa, kun nuoriamiehiä vietiin rintamalle.

Kaksi taloa oli kylästä veronmaksukyvyttömiä, mutta nyt alkoi satojen ja muunkin suhteen hyvä jakso.

Pukarankosken mylly: Kirjoittanut Markku Pihlajaniemi

Kokkolasta olevan Sipi Joosepinpojan kanne saman kylän Simo Laurinpojasta sulkea tämä ulos siitä jauhomyllystä, minkä he ovat yhdessä rakentaneet tänä vuonna, mikä olisi ollut Sipin rannassa, todettiin perusteettomaksi, koska Simo osoitti myllyn sijaitsevan yleisessä koskessa ja ettei siitä ole kenellä haittaa, vaan se on tarpeellinen koko pitäjälle ja Simo nauttii 1/7 osaansa mainituksa myllyssä nyt niin kuin aiemminkin talossaan riidattomasti.

Ilmajoen käräjät 20. 22 ja 23.9.1680 mikrofili ES 2027 f. 204

Simo Laurinpoika Kokkolasta valitti Sipi Joosepinpojasta samasta kylästä veräjän ja tien kunnosapidosta Pukaran myllylle. Sipi sanoi, että myllyn osakkaat ovat tyydyttäneet häntä maasta, minkä hän on luovuttanut myllytieksi, mutta hän ei ole ottanut pitääkseen kunnossa veräjää. Tämän vuoksi oikeuden arvio ja päätös on, että kaikkien myllyn omistajien tulee pitää kunnossa tietä ja veräjää kukin vuotensa ja Sipi Joosepinpojan, joka omistaa maan, ei

pidä enempää kuin pro quota, vuotensa, minkä mukaan osapuolet osaavat toimia.

Lähde: Ilmajoen käräjät 8-10.6.1686 mikrofili ES 2082 sf. 43

Simo Tuomaanpoika Kirkonkylästä kanteli Sipi Joosepinpojasta ja tämän osaveljistä myllynpaikasta Pukarankoskessa (Pukara Koski), haluten todistuksella osoittaa vanhan nautintansa, mutta kun osapuolet eivät voineet tätä kieltää, sovittelivat he niin, että Jooseppi ja hänen osaveljensä ottavat Simon osalliseksi myllyyn kanssaan, luovuttaen hänelle 2 osuutta, siten että myllyssä kaikkiaan on nyt 8 osuutta, jotka hoitavat myllyä kukin osuutensa mukaan.

Ilmajoen käräjät 15.1.1692 mikrofilmi ES 2083 f. 39

Iisakki Tuomaanpoika Kauppila yhdessä kera Pukarankosken myllyn osakkaiden: Pietari Seppälän, Antti Hannukselan, Mikki Kauppilan, Sipi Suomun, Jaakko Havusen, Mikki Koskenkorvan ja Jaakko Rannan, kanssa valittivat, että Sipi Penttilä, Matti Rahko, Heikki Västi ja Gabriel Öberg ovat pystyttäneet Pukarankoskeen vesimyllyn vähän heidän vanhan myllypaikan alapuolelle ja ovat ottaneet kantajien myllykiviä, rautatyövälineitä ja ovat ennen tuomiota pilanneet aivan vanhan myllypaikan uudella rakennuksella. He pyysivät tämän vuoksi saada nauttia vanhaa myllypaikkaansa, sekä kiviä ja sisuskaluja (innedöme).

Sipi Penttilä ja hänen osaveljensä vastasivat, että heillä on yksi kantajien myllykivi, ”tukirauta” (seglet), rautaa molemmissa pyörätukkien päissä(julstråändarna) ja akseli (snesen), toiset sisuskalut ovat heidän, jos uusi rakennus tuottaa vahinkoa vanhalle haluavat he muuttaa.

Kantajat väittivät, että Sipi Penttilällä ei ole mitään omistusoikeutta tähän myllyyn ja molemmat Kauppilan asujat tulevat kärsimään hänen paikalle tunkeutumisesta.

Penttilä otti osoittaakseen oikeutensa seuraavilla käräjillä, mikä hänet tuomitaan tekemään 5 hopeataalarin uhkasakolla. Siksi aikaa hän sovitteli Iisakki Tuomaanpoika ja Mikki Antinpoika Kauppilan kanssa niin, että nämä kolme osakasta käyttävät yhdessä sitä osuutta, mikä on tähän asti ollut Penttilällä ja kukin vuorokautensa jauhaakseen siellä.

Ilmajoen käräjät 20.11.1721 mikrofilmi ES 2095 f. 198–199

Myllyn vaiheista ja rakennushankkeista myöhemmin lisää tarinaa.

Mikki Jaakonpoika 1718–1723.

Vuoden 1723 talvikäräjillä Markus Sipinpoika valitti, että hän oli ryssän vallan aikana sokeutensa ja köyhyytensä vuoksi joutunut jättämään äidinpuoleisen talonsa Koskenkorvan, minkä jälkeen vieras Mikki Jaakonpoika oli sinne asettunut. Markus pyysi taloa pojalleen Jaakko Markuksenpojalle.

Mikki Jaakonpoika (Jaakko Pentinpoika Korven poika) isännöi taloa ilmeisesti vuosina 1718–1723 (taloa ei ole kirjattu vuoden 1719 manttaaliluetteloon). Puoliso Maria Juhontytär. Käräjäkäsitteilyn tuloksena oli, että Mikki Jaakonpoika joutui jättämään talon.

Jaakko Markuksenpoika 1724–1753.

Jaakko Markuksenpoika (Jacob Marcusson), syntynyt 13.4.1703 – kuoli 4.2.1777, isännöi taloa vuosina 1724–1753. Talonpito Jaakolta nähtävästi sujui, vaikka istuikin usein käräjätuvassa juopottelusta syytettynä. Jaakko oli kahdesti aviossa.

I-puoliso, vihitty 1721, Valpuri Pertuntytär (Walborg Bertilsdr.), syntynyt 16.4.1697 – kuoli 11.11.1760. Vanhemmat olivat Valpurin hautauspuheen mukaan Perttu Pertunpoika ja Magdalena Filpuntytär Lusalta Kurikasta. Valpurin syntymä- ja kastekirjausten mukaan vanhemmat olivat Perttu Sipinpoika ja Agda Juhontytär Lusa Kurikasta.

II-puoliso, vihitty 11.7.1762, Maria Sipintytär (Maria Sifersdr.), syntynyt 1732 – kuoli 23.3.1804. Maria oli tullut jostakin Havuselaan piiaksi vuonna 1757. Marian vanhemmat eivät tässä tutkimuksessa selvinneet.

Vuonna 1641 oli Ilmajoella täydellinen kato ja toinenkin paha kato 1658 osuu Jaakon aikaan.

Ruotujakolaitos toteutettiin Etelä-Pohjanmaalla 1730-luvun alkuvuosina. Koskenkorva, Iso- ja Vähä-Jouppila muodostivat ruodun, jonka tuli ylläpitää yhtä sotilasta. Sotilastorppa Kästäriikki (Gestrichi) sijaitsi Iso-Jouppilan maalla. Jaakko Markuksenpojan, Valpuri Pertuntyttären ja Maria Sipintyttären lapset:

- Matti (Mathias) Jaakonpoika, syntynyt 2.9.1723. Seuraava isäntä.
- Heikki (Henric) Jaakonpoika, syntynyt 25.2.1725 – kuoli 13.6.1801. Pitäjänseppä, asui talossa. Puoliso, vihitty 20.5.1753, Anna Jaakontytär, syntynyt 12.1733 - kuoli 1.4.1793 (hautauspuhe myöhemmin). Vanhemmat Jaakko Matinpoika ja Valpuri Tuomaantytär Hoppalasta.
- Simo (Simon) Jaakonpoika, syntynyt 20.10.1728 – kuoli 4.4.1783. Västilän isäntä. Puoliso, vihitty 6.4.1755 Iisakki Heikinpoika Västin leski Maria Wellamintytär, syntynyt 12.10.1718 – kuoli 9.1.1795. Vanhemmat pitäjänkirjuri Wellam Mansin ja Liisa Mikintytär. Simon poikapuoli Pietari Iisakinpoika Västi.

- Iisakki (Isaac) Jaakonpoika, syntynyt 29.7.1731 - kuoli 19.5.1753.
- Antti (Andreas) Jaakonpoika., kuoli 21.3.1740, kuolin ikä 5 vuotta 6 kuukautta.
- Valpuri (Walborg) Jaakontytär, syntynyt 28.4.1737 – kuoli 24.6.1739.
- Antti (Andreas) Jaakonpoika, syntynyt (kaksosena) 28.10.1762 – kuoli 14.11.1762.
- Valpuri (Valborg) Jaakontytär, syntynyt (kaksosena) 28.10.1762 – kuoli 16.1.1763.
- Pietari (Petrus) Jaakonpoika, syntynyt (kaksosena) 28.9.1763 – kuoli 13.10.1763.
- Mikki (Michael) Jaakonpoika, syntynyt (kaksosena) 28.9.1763 - kuoli 7.10.1763.
- Maria Jaakontytär, syntynyt 18.9.1764 – kuoli 21.1.1809 Kurikka. Puoliso, vihitty 1.6.1784 Kurikka, Samuel Kallenpoika Yli-Kaukola, syntynyt 28.11.1764 Kurikka – kuoli 18.2.1807 Kurikka. Vanhemmat Kalle Eliaksenpoika Iso-Kurikka / Kaukola ja Susanna Jaakontytär Kurikka.
- Jaakko (Jacob) Jaakonpoika, syntynyt 24.12.1767 - kuoli 22.6.1778.
- Salomon Jaakonpoika, syntynyt 22.2.1771 – kuoli 8.10.1829. Torppari Ala-Penttilän Yli-Sosimen torpassa. Puoliso, vihitty, Hedvig Juhontytär, syntynyt 24.5.1771 – kuoli 17.2.1850. Vanhemmat Ala-Penttilän torppari Juho Samuelinpoika ja Anna Simontytär.

Koskenkorvan kirjaukset rippikirjassa jaksolla 1732–1738.

Koskenkorwa	Ripillä käynnit	Syntynyt
Jacob Marcusson	1732–38	4/13 1703
H. Walborg Bert.dr	1732–38	4/16 1697
Mod. Brita Nilsdr död	1732–36	
Enk. Carin Mattsdr abs	1732–38	
Syster Lijsa	1732–38	8/4 1705
Farb. Johan Sigfridsson	1732–38 af1741 16/6	
Hust. Walborg Sigfridsdr	1732–38 do	
Sold Enk Carin abs	1732–33, 36	

Rippikirjasta puuttuu osalta henkilöistä syntymäaika.

Tilastoa Kokkolan kylästä 1749:

Taloja 17, työkykyisiä miehiä 39, naisia 46, vanhoja rampoja miehiä 11 ja naisia 29.

Nuoria alle 15 v 38 miestä ja 36 naista. Yhteensä 88 miestä ja 111 naista = 199. Väestön kasvu kiihtyy yhä Ilmajoki 1784 □ 1805 2086 □ 2860

Salomon Hanneliuksen Valpuri Pertuntytärille 30.11.1760 pitämä hautauspuhe.

Valpurin muistolle:

”Ei edesmenneille kansan kristityille ole kummoiseksi ei voitoksi eikä vahingoksi, jos maailma heidän elämästään kiittää tai muistaa, jos heidän elämäkertansa kerrotaan tai ollaan kertomatta. Kyllä heidän elämänsä kuitenkin jumalalle kelpaa ja nimensä elämän kirjaan on muistettu merkitä taivaalle tiedoksi ja tunnustetaan julistaen.

Mutta on se kuitenkin luvarinen, lohdullinen ja kristillinen ollut sellainen elämäkerta, joka on raskas ollut ja jää muistoihin kuoleman jälkeen. Tästä syystä tahdomme vielä ristin sisarta, vainajamme elämän alkua ja kulkua sen kaiken loputtua kertoa ja tiedoksi saattaa mitä niistä on tietääksemme ollut erinomaisinta.

Tämän meidän ristisisar vainajamme on elänyt kunniallisesti ja ollut aiemmin taitava vanhan talon emäntä Walbori Berttelin tytär CoskenCorva syntynyt 16.4.1697 kristillisistä vanhemmista isänä talon isäntä ja asuja Lusalla Kurikan kappelissa kunniallinen Berteli Berttelin poika, äiti samoin kunniallinen aikanaan talon emäntä Magdaleena muistimme mukaan Philippuxen tytär enonsa talosta Kauhajoen kappelin sukua ja kotoperää.

Hänen kristilliset vanhempansa ovat tyttären syntymän jälkeen huolen ja murheen takia toimittaneet rakkaan aviokäskyn pyhän kasteen hengessä syntymään. Ja on sitten luonnollisesti ja toivottavasti ikänsä hengellisen elämänsä puolesta vanhempainsa tykönä ja silmien alla Lusalan talossa kasvanut ja vahvistunut ja hänen kristillisyyden toivo ja elämänsä vahvuus antoi ja vaati seurakunnan helmassa tuli seurakunnan jäsen ja halusi valmistautua kalliin Jeesuksen muisto aterialle, Herran ehtoolliselle, jota seurakunnan etua hän siitä lähtien kaiken ikänsä ilman esteitä nauttinut ja oli halunnut vielä viikkoa ennen kuolemaansa ja taivaallista matkaansa eväillä viimeisen kerran valmistua ja vahvistua. Hän sai sen edessä olevalle matkalle seurakunnan rakkaalta opettajalta Kappalaiselta kolmas päivä tätä kuuta.

Ollessaan vanhempiensa luona Lusalla joutui hänen Jumalan edessä aviokäskyyn ja säätyyn silloin kunniallisen nuoren rengin, joka oli palvellut Lusan talossa yli 7 vuotta nyt kunniallisen vanhan talon isännän, surullisen ja murheen tilaan jäänehen leski miehen Jacob Markuksenpojan kanssa, joka avioliittoon vihkiminen vahvistettiin 1721. Tämän aviokäskyn on Jumala siunannut 7 lapsella. 5 poikaa ja 2 tytärtä, joista kolme poikaa ovat elossa, kaikki täydellä iällä lähelle toisiaan asuvia ja nyt saapuvilla äiti vainajansa surun velvoittamana ja murheella kunnioittaen äitinsä muistoa.

Kun vainaja rakkaan miehensä kanssa oli palvelusta tehnyt syntymäkodissaan Lusalla puolitoista vuotta, niin hän siirtyivät miehensä perintötaloon Coskencorvaan, jonka saivat takaisin vieraalta haltijalta, jolle talo oli joutunut isovihan aikaan. Siirtyivät sinne asumaan, jonka talon yhdessä aviosuosiolla, hyvällä toimella ja ahkeruudella heikon ja velkaisen talon laittoivat kuntoon Jumalan siunauksella hyvinä ja pahoina aikoina hyvin asiansa hoitivat ja väsymättä vaikeudet voittivat ja velattoman talonsa vanhimmalle pojallensa asuttavaksi antoivat syksyllä 1755.

Koko ikänsä ja aikansa olivat siunatut hyvällä terveydellä ja kun lopun ajat olivat tulemassa niin Jumala tahtoi lähettää sanan saattajat muistuttamaan ja aavistamaan kuolevaisuuden. Vuonna 1745 sairasti hän liikkuvaa ambuma tautia ja sen perästä kovan punataudin erikoisesti paisumien ja päänsäryn muodossa, josta kuitenkin vielä toipui. Hän oli kohtuullisessa voinnissa viimeiseen helluntain aikaan. Ja kun hän viimeisen kerran viimeisenä kolmionaisuuden sunnuntaina oli herran huoneessa ollut, niin ei hän sinne enää päässyt ennen kuin hänet sinne nyt tuotiin. Kuolin tauti oli hirveä kova päänsärky, joka ei äkkiä hänen elämänsä lankaa katkaissut vaan vähitellen sitä kuluttivat ja heikensivät kunnes se meni poikki.

Niin erkani ristin sisar, vainajamme ajallisen kuoleman kautta tästä kuolevaisuudesta syvästi huokaisten ja selkiällä ymmärryksellä ja toimella 11 päivä tässä kuussa. Tiistaina kolme viikkoa sitten. Nuoruuden aikaa hän oli viettänyt 24 vuotta ja vähän päälle ja avioliitossa elänyt 39 vuotta. Talon emännyyttä hoitanut 30 vuotta ja vanhuus aikaa kesti yli 7 vuotta, niin koko elämä kesti 63 vuotta 6 kuukautta ja muutamia päiviä. Levätköön hän rauhassa.”

Hautauspuheen mukaan tyttäriä oli syntynyt kaksi, syntneiden / kastettujen kirjauksista löytyy kuitenkin vain yksi tytär. Hautauspuheesta selviää vielä se, että Jaakko Markuksenpoi-

ka oli ollut Lusalla renkinä 7 vuotta, eli Jaakko olisi lähtenyt kotoaan 11-vuotiaana vuonna 1714 isovihan pahimpina vuosina.

Andreas Colleen luokittelee Ilmajoen kyliä 1753-58:

Kokkola talot 14	manttaali	
Västilä	2/3	
Possola	2/3	
Koskenkorva	$\frac{3}{4}$	
Kokko	$\frac{3}{4}$	
Yrjänä-Kokko	$\frac{3}{4}$	
Seppi-Kokko	2/3	
Suomula	2/3	
Talosela	$\frac{1}{2}$	
Länsman Pietilä	$\frac{1}{2}$	
Havusela	2/3	
Ilkkala	1/1	
Hyövälti	1/3	
Raskula	2/3	yht. 10,5 manttaalia

Pelloista todetaan: ovat heikkoja, manttaalia on alennettu. Pellot molemmin puolin jokea, hallan arkoja, usein kato. Niityt kaukana Kauhajoen Kainastolla. Tervan poltto vienyt rakennushirret, terva paras rahanlähde, laitumet pehmeitä nevoja. Havuselan ja Koskenkorvan myllypaikka mainitaan. (Huom. ei siis Västilän?) Kokkolan kylässä on 2120 humalasalkoa.

Ilmajoen historiassa mainitaan, että viina alkoi aiheuttaa ongelmia vasta isovihan jälkeen, kun kaiken ankeuden keskellä alettiin tapella myös Kokkolan ja Lahden kylien välillä ja varastelu äityi jopa hautojen ryöstelyyn. Ryyppäämistä lisäsi kirkonmiesten, Ilmajoella etenkin lukkarin pitämä krouvi, jossa ryyppiskeltiin etenkin kirkonmenojen jälkeen ja jopa sen aikana, jonka toiminnan sitten piispa lopetti.

Todetaan, ettei pitäjissä yleisiä jouto- ja kulkumiehiä tavattu Kokkolan kylässä 1800 luvun alussa, mutta rengit sortuivat koreiluun ja ylellisyyteen.

Matti Jaakonpoika 1753–1801.

Matti Jaakonpoika, syntynyt 2.9.1723 – kuoli 25.1.1804, isännöi taloa vuosina 1753–1801. Syyskäräjillä vuonna 1753 käsiteltiin perinnönjakoa Matti Koskenkorvan vielä elävien vanhempien Jaakko Markuksenpojan ja Valpuri Pertuntytären jälkeen. Vuoden 1773 talvikäräjillä todettiin Jaakko Markuksenpojan antaneen talonsa pojalleen Matille 5.11.1753. Samoilla käräjillä

Tässä kaikki Kokkolan kylän tilat molemmin puolin jokea. Joen Itä/alapuolella numerot vasemmalta: 3 Coskencorwa , 11 Havusela, 2 Possola, 5 Kohtala, 7 Suomula ja länsi/yläpuolella vasemmalta 1 Wästilä, 9 Länsman, 8 Talosela, 14 Raskula, 4 Kokkola, 6 Seppilä, 12 Ilkkala, 10 Pietilä, ylempänä 13 Hyövälti. Kartan ulkopuolella no 15 Kalajainen.

vahvistettiin Jaakko Markuksenpojan ja tämän toisen vaimon Maria Sipintyttären syytinki.

Matti Jaakonpoika oli kolmesti aviossa:

I-puoliso, vihitty 6.10.1745, Susanna Eliaksentytär, syntynyt 1.1723 – kuoli 5.5.1771. Vanhemmat Elias Niileksenpoika ja Marketta Simontytär Vähä-Jouppila.

II-puoliso, vihitty 1.11.1772 Kauhajoki, lukkari Martti Jaakonpojan leski Brita Antintytär, syntynyt 8.1725 Kauhajoki – kuoli 23.7.1780. Vanhemmat Antti Yrjänänpoika ja Marketta Jaakontytär Laurunen.

III-puoliso, vihitty 4.2.1781, sotilas Matti Tuomaanpojan leski Susanna Jaakontytär, syntynyt 17.12.1733 Kurikka – kuoli 21.12.1813. Vanhemmat Jaakko Juhonpoika ja Maria Yrjänäntytär Latva-Koivisto.

Matti Jaakonpojan ja Susanna Eliaksentyttären lapsia:

- Matti (Mattheus) Matinpoika, syntynyt 7.9.1746. Yli-Koskenkorvan isäntä vuodesta 1799.
- Maria Matintytär, syntynyt 21.2.1749 – kuoli 13.2.1758.
- Valpuri (Walborg) Matintytär, syntynyt 8.2.1751 – kuoli 28.9.1808. I-puoliso, vihitty 27.9.1767 Pohjanmaan rykmentin rummunlyöjä Pietari Pietarinpoika Ström, syntynyt 1742 – kuoli 1771. II-puoliso, vihitty 27.2.1774, Pohjanmaan rykmentin sotilas Jaakko Jaakonpoika Ahlberg, syntynyt 7.4.1751 – kuoli 1790.
- Jaakko (Jacob) Matinpoika, syntynyt 10.4.1753 – kuoli 6.8.1760.
- Katariina (Catharina) Matintytär, syntynyt 7.7.1755 – kuoli 26.9.1756.
- Mikki (Michael) Matinpoika, syntynyt 7.9.1757 – kuoli 14.8.1758.
- Juho (Johannes) Matinpoika, syntynyt 5.6.1759 – kuoli 9.5.1761.
- Heikki (Henrich) Matinpoika, syntynyt 19.1.1762. Ala-Koskenkorvan isäntä.
- Pietari (Petrus) Matinpoika, syntynyt 19.4.1763 - kuoli 23.7.1763.
- Hedvig Matintytär, syntynyt 10.5.1765 – kuoli 15.8.1819. Puoliso, vihitty 28.6.1790 Mikki

Juhonpoika, syntynyt 24.2.1762 – kuoli 22.4.1835. Hedvig ja Mikki olivat torppareina Yli-Piirron Krigsbackan torpassa.

- Susanna Matintytär, syntynyt 11.1.1768 - kuoli 11.1.1768.

Ilmajoen syyskäräjillä vuonna 1769 "naispersoonana" Brita Simontytär, joka oli synnyttänyt aviottoman tyttären 3.4.1769 (kastettiin Hedvigiksi), kertoi lapsen isän olevan Matti Koskenkorvan. Matti kielsi eikä näyttöä ollut. Rippikirjoissa Hedvig kirjattiin kuitenkin Matintyttäreksi ja oli rippikirjan mukaan Koskenkorvalla piikana vuosina 1788–1790.

Matti Jaakonpojan aikaan osuu ainakin yksi paha kato 1797 kun 18.6. ja 1.8 halla vie kaiken viljan, etenkin siemen ohran.

Isojaossa (1768-1771) jonka tulos kirjataan 12/3 1772 tila saanut maata:

Peltoa 27.58 ha, viljelyskelpoista ja metsämaata 306,64 ha.

Laivanpään ja Taipaleen nevain jaossa 1773 tila saa 19,14

ha viljelyskelpoista maata ja Kainaston niittymaan jaossa 1773 2.55 ha viljelysmaata. Pinta-ala oli siis 1,00 manttaalin tilana yhteensä 524 ha.

Ennen jakoa tilan pinta-alat ovat: Yhteensä 524,25 ha, peltoa 66.39 ha, niittyä 73.29 ha ja viljelyskelpoista ja metsää 387,74 ha.

Kartassa ei näy Alajoen ja Kainaston nevalatstat eikä saran niitty ja metsäalueita. Joen yläjuoksulle päin menevä tie kulkee nykyisen peltoalueen puolella välissä ja peltotilkut ovat vielä tosi pieniä.

Näihin aikoihin Ilmajoen Laivanpään ja Taipaleen nevojen ojitushanke pääsee vauhtiin ja maatalouden voimakkaan kehityminen ja taloudellisen kannattavuuden kasvun aika alkaa.

Sanotaan että Suomen kansa saa suuria tekoja aikaan kun se näkee nälkää. Ojituksessa määritettiin päiväurakka eri tiloille ja vasta sen ylittävistä kaivamisesta saatiin palkkaa. Tämä auttoi ojien kaivun vauhdittamiseen mukana olleiden sotamiesten lisäksi ja ns. sotaajat saatiin molemmin puolin jokea valmiiksi.

Ensimmäinen torppa.

Ensimmäinen torppa, nimeltään Seppä, perustettiin Koskenkorvan taloon noin 1790. Vuoden 1791 henkikirjan mukaan torpparina oli Antti Heikinpoika (Anders Henricksson). Antti oli talossa asuneen pitäjänseppän Heikki Jaakonpojan poika. Myös Antti kirjattiin muutaman kerran seppänä. Antti sai tuomioita mm. juopumuksista ja istui tuomioitaan Viaporissa kaksi vuotta. Puoliso Liisa Simontytär oli syntynyt Vesilahdella. Antti, Liisa ja neljä lasta muuttivat Jalasjärvelle vuonna 1813.

Talon jako.

Koskenkorvan talo jaettiin kahtia vuonna 1799. Vanhimmalle pojalle Matti Matinpojalle erotettiin 3/8 manttaalin osuus, joka sai nimekseen Yli-Koskenkorva. Matti Jaakonpojalle jäi 7/24 manttaalia. Nuorempi poika Heikki Matinpoika jatkoi isänsä jälkeen Ala-Koskenkorvan isäntänä vuodesta 1802.

Talon jakautumisen aikaan elettiin Suomen sodan aikaa 1809–1809.

Ilmajoen osuus Suomen sodassa ja sen hävityksessä on varsin erilainen naapurikuntiin nähden. Taistelut käytiin muualla, eivätkä pääjoukot kulkeneet Ilmajoen kautta. Jo heinäkuussa 1808 venäläiset olivat kuitenkin asuttaneet myös Ilmajokea.

Ilmajoen pitäjän johtomiehet, Hanellesta lukuun ottamatta, pidättäytyivät tuhotöistä venäläisiä vastaan samaan tapaan

kuin Peldan oli toiminut jo pikkuvihan aikaan. Herastuomari Pietari Västi otti, kirkkoherra Frosteruksen Ranskan kielen taitoon luottaen, Kauhajoelta kohti Oriveden taistelua matkanneet venäläiset vastaan Koskenkorvalla vesi- ja viinaleilein ja tyynnytti kasakoiden halun tuhotöihin ja murhiin vannonen Ilmajokisten uskollisuutta.

Vahingoista mainitaan: ”Suomeen tunkeutunut sotaväki aiheutti sadoissa ja varastoissa tuhoa Suur-Ilmajoen taloissa, mutta Koskenkorvan talosta ei vahinkoilmoitusta tehty.

Yli-Koskenkorva (myöhemmin Latva-Koskenkorva).

Matti Matinpoika ja Susanna Matintytär 1799–1816.

Matti Matinpoika, syntynyt 7.9.1746 – kuoli 28.3.1809. Matti Matinpoika ehti isännöidä taloaan kymmenkunta vuotta. Puoliso, vihitty 25.6.1775, Susanna Matintytär isännöi leskenä vuosina 1810–1816. Susanna oli syntynyt 30.9.1753 ja kuoli 19.12.1830. Vanhemmat Matti Heikinpoika ja Maria Tanelintytär Rahko.

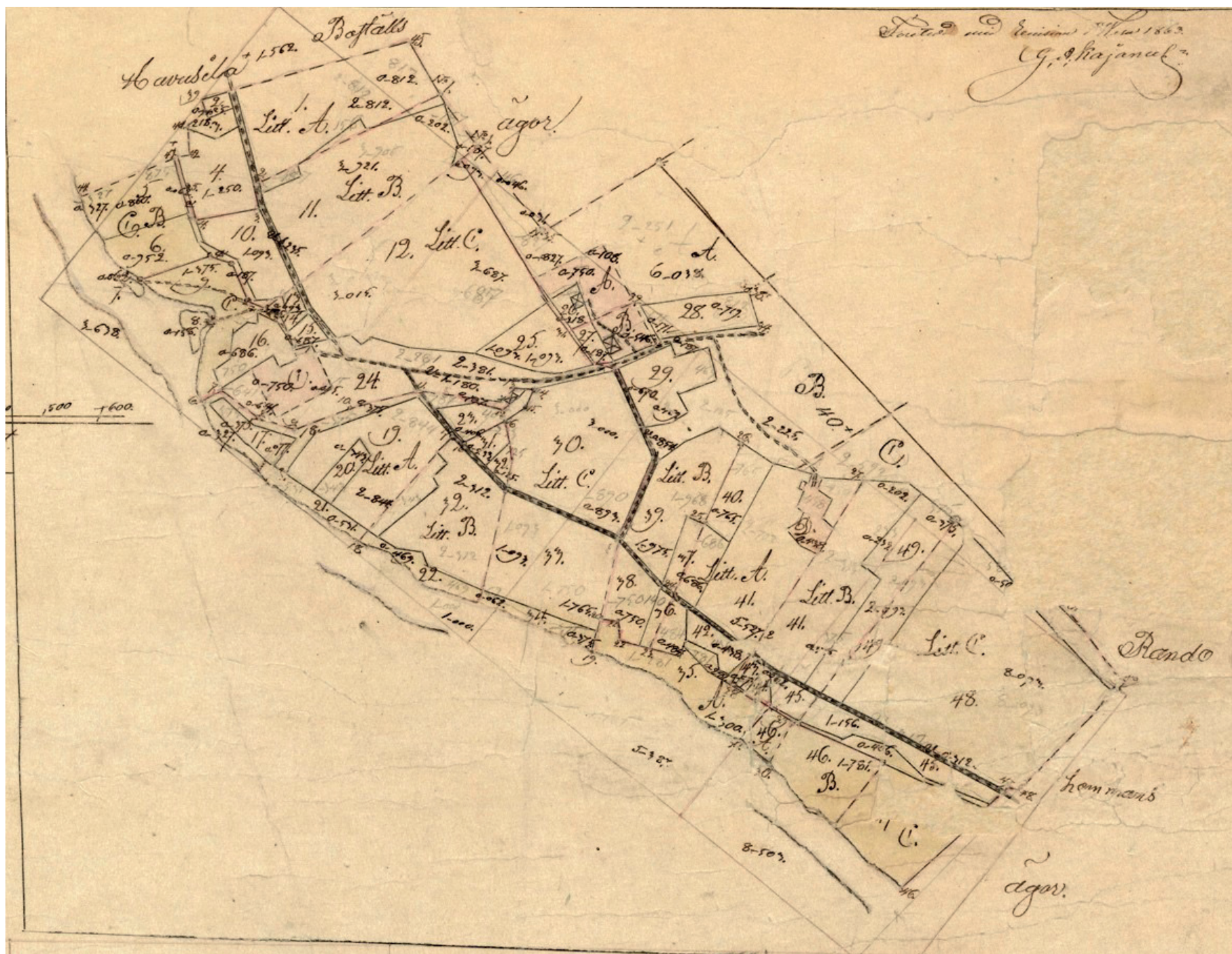
Aikuisiksi eläneitä lapsia:

- Jaakko, syntynyt 28.2.1778, seuraava isäntä
- Salomon, syntynyt 28.10.1780, talon torppari Kangasalus-tan torpassa.
- Malakias, syntynyt 8.5.1783, itsellinen ja mäkitupalainen eri taloissa.
- Susanna, syntynyt 5.2.1785, puoliso Vähä- eli Latva-Jouppilan isäntä Juho Matinpoika.
- Juho (Johannes), syntynyt 7.5.1790, puoliso Yli-Raskun leskiemäntä Maria Mikintytär.

Torpparisopimus 13.4.1812

Minä Salomon Matinpoika Koskenkorva tämän kautta annan minä perintöosaani, joka on 8/69 (??) osa manttaalia Latva-Koskenkorvan perintötalosta Ilmolan pitäjän Kockolan kylässä omalle veljelleni Jakob Matinpojalle Koskenkorvalle (jonkun suostutua?) hän saa valtaansa:

Kyseessä näyttäisi olevan ns. perintötorpan perustaminen: Salomon antaa tilan ja pidättää itselleen torpan. Sarvelan isäntäluetteloon Larva-Koskenkorvan kohdalle ei Salomonin isännyyttä ole kirjattu lainkaan vain hänen isänsä Matti on merkitty ja sen jälkeen puoliso Sanna isännöisi 1810 – 1816. Tämän asiakirjan mukaan isäntänä oli 1812 Salomon ja sen jälkeen Jaakko, joka on merkitty luetteloon vasta 1817.

Torppari saa rakentaa kaksi huonetta välivainiolle harjun syrjään ja muitakin rakennuksia ja ottaa värkit talon metästä ja aitoihin myös mutta mitään ei saa myyrä.

Peltomaan saa huoneittensa vierestä alapuolelta kartanota 4 tynnyrin alaa. Puhutaan myös Alasen vainion puolen pelloista, joita saa vallita elinaikansa?

Torppaan kuuluu myös Kauhajoen Kainastolta perkiömaata 4 tynnyrinalaa ja vielä toiselta saralta 6 tynnyrinalaa.

Torppari ja vaimo saa nauttia näitä etuja elinaikansa ja tekee taloon yhden viikon talvella ja yhden kesällä talon ruuassa. Heidän kuolemansa jälkeen lapset perivät torpan ja sopivat uudestaan taksvärkistä.

Torppa maksaa itse verot sekä kruunulle että papille.

Salmon Matinpoika torppari (puumerkki) Jakob Matinpoika talon isäntä (puumerkki)

Asiakirjan kirjoitti Samuel Randa (varsin epäselvää tekstiä)

Jaakko Matinpoika 1817–1834.

Jaakko Matinpoika, syntynyt 28.2.1778 – kuoli 5.2.1842, isännöi Yli-Koskenkorvaa vuosina 1817–1834. Asui talossa syytingillä kuolemaansa asti.

Puoliso, vihitty 17.2.1804, Liisa Juhontytär, syntynyt 14.9.1782 – kuoli 3.4.1864. Asui talossa syytingillä kuolemaansa asti. Vanhemmat Juho Matinpoika ja Susanna Jaakontytär Yli-Penttilän Sorvarin torpasta.

Hermanni Tuomaanpoika 1835–1844.

Hermanni Tuomaanpoika, syntynyt 12.10.1790 – kuoli 18.2.1844, isännöi Yli-Koskenkorvaa vuosina 1835–1844 (kirjattu vuoden 1835 henkikirjaan vuokraviljelijänä). Kuolin kirjauksen mukaan Hermanni oli kuollessaan entinen isäntä. Hermanni oli ollut ennen Koskenkorvalle tuloaan Havuselan vuokraviljelijänä. Vanhemmat Tuomas Mikiinpoika ja Liisa Efraimintytär Yli-Lahti.

Puoliso, vihitty 27.12.1814, Susanna Juhontytär, syntynyt 14.12.1791 – kuoli 15.6.1844. Vanhemmat Peuralan Mikkilän torpan vuokraviljelijä Juho Joosepinpoika ja Agneta Taavetintytär.

Iisakki Heikinpoika 1844–1850.

Iisakki Heikinpoika, syntynyt 30.6.1812 – kuoli 18.10.1877, isännöi taloa vuosina 1844–1850. Iisakki asui talossa syytingillä kuolemaansa asti. Vanhemmat Heikki Juhonpoika ja Kristiina

Antintytär Posso.

Puoliso, vihitty 20.3.1834, Helena Jaakontytär, syntynyt 3.11.1812 – kuoli 2.8.1868. Vanhemmat taloa vuosina 1817–1834 isännöineet Jaakko Matinpoika ja Liisa Juhontytär Yli-Koskenkorva.

Torpparisopimus 4.11.1846

Tämän kautta konterahteran ja annan minä talon isäntä Isak Larva-Koskenkorvan torpan maan minun taloni ala kuuluvasta metästä sarasta Martti Juhonpojalle torppien välistä maata kuuden tynnyrin verran, johon voi rakentaa.

Metä osuus kahujan kohdalta larvaan päin, josta värkkiä tarpeen mukaan.

Taksvärkki määrä nousee joka vuosi viikolla eli 7 vuotena 7 viikkoa, puoli kesällä ja puoli talvella, talon ruuassa.

Edut ja työ kuolemaansa saakka.

Isaac Koskenkorva, emäntä Helena (puumerkit) Martti Juhonpoika (puumerkki)

Torpparisopimus 21.11.1846

Tämän kautta konterahteran ja annan minä talon isäntä Isak Larva-Koskenkorvan torpan maan minun taloni ala kuuluvasta maasta Isak Fredmannille niin kuin nyt seuraa:

Torpan maa Kangasalustan torpasta rintaan päin Rinta-Koskenkorvan rajalta 1 tynnyri ja 15 kappaa ja kartano maa sitä kangasmaata.

Lisäksi torppa saa maata wirstan mäjeltä alkain larvaan päin kangasalustan luhtaan asti sen välin mitä siinä on kelpollista maata oman talon ladolta puolen sitä maasta kahten osan tulo jaettavaksi.

Saa torppa metästä Kahujan kohdasta alkain larvaanpäin ottaa ja raketa huoneita aidan värkkiä, polttopuuta ja mitä muuta tarvitaan huoneen tarpeeseen.

Näitä etuja vastaan taksvärkkiä joka vuosi 1 viikko talvella ja kesällä heinäaikaan talon ruuassa kaikki.

Torpparille ja vaimolle elonajaksi. Isaac Koskenkorva talon isäntä (puumerkki) Isak Fredman (omalla kädellä)

Heikki Juhonpoika 1851–1853.

Heikki Juhonpoika, syntynyt 21.12.1814, isännöi talon vuosina 1851–1853. Vanhemmat Ala-Tuominiemen Ojajärven torppari, myöhemmin Peräseinäjoen Koskelan isäntä, Juho Heikinpoika ja Liisa Iisakintytär. I-puoliso Liisa Heikintytär. II-puoliso Liisa

lisakintytär, syntynyt 23.3.1818. Vanhemmat lisakki Jaakonpoika ja Maria Juhontytär Renko. Heikki muutti perheineen Peräseinäjoelle 11.4.1853. Heikki isännöi ennen Koskenkorvalle tuloaan puolta Peräseinäjoen Koskelan talosta ja palasi torppariksi Kihniänkylän Sillanpään Kekolan torppaan.

Torpparisopimus 6.11.1850

Isac Yli Koskenkorva antaa torpan Salamoni Juhon pojalle ja hänen vaimolleen elinajaksi metsäsarasta.

Pelloksi saa Martin torpasta rintaan päin rinta koskenkorvan rajaan 5 tynnyriä, johon saa rakentaa.

Luhtamaaksi korte Kyröstä mitä siinä on kelpollista ja taloon mettästä saa ottaa huoneen värkkiä ja muut tarpeet mutta tuoreita mäntyä ei saa ottaa.

Taksvärkkiä tehdään 5 viikkoa tasan kesällä ja talvella.

19.8.1851 ”Tämän kautta

Minä Henrik Johan poika Koskenkorva ylös verän ja annan yhden seittemää syltä leviän kytöpelto saraan Kokkolan rajaa vaston ja nevan pää linjasta aina uutehen kytötiehen asti johonka mainitun kytösaraan saa Isac Heikinpoika Koskenkorva nauttia hänen ittensä ja hänen vaimonsa Helena Jakopin tyttären elin ajan kuitenkin se varihin otetahan, että Isac Heikin pojan pitää itte vastata ojat sen maan ympärillä Taloja vastahan niin myös pitää Isac Heikin pojan tehdä taksvärkkiä talohin tämän maan erestä yhden viikon heinä aikana Kainaston luhdalla taloon ruas ja työaseilla. Kuitenkin maa jää taloihin Ilman lunastusta heidän kuoleman jälkeen.

Tuli tämä kontrahti tämän kautta vahvistetuksi meidän nimemme ja omakätisen puumerkin kautta, joka tapahtui työkutsuttuun toristajain läsnä olles Ilmajoes se 19 pv Elokuuta 1851

Henrik Johan poika Koskenkorva maan antaja (puumerkki)

Isac Heikinpoika maanottaja (puumerkki)

Todistajina oli: Helvijki Juhan tytär ja Helvijki Matin tytär (molemmilla lähes sama puumerkki) Kirjoitti Johan Nikkola”

1861 tila jaetaan kolmeen osaan. (kartat edellä)

I tila (A) 3:1, 7/24 manttaalia saa 147,62 ha, josta peltoa 20,85, niittyä 16,91 ha ja viljelyskelpoista ja metsää 109,87 ha.

II tila (B) 3:2, 3/16 manttaalia saa 147,25 ha, josta peltoa 20,28, niittyä 18,87 ha ja metsää 108,10 ha.

III tilan (C) 3:3, 7/24 manttaalia, josta tulee Rinta-Koskenkorva, Isoo-Koskenkorva ja Juho Kuhnan koti saa yhteispinta-alaa

229,23 ha, josta peltoa 25,27, niittyä 34.18 ha ja viljelyskelpoista ja metsää 169,77 ha.

Kotipalstan pellot jaettiin hyvin sekavasti vuorotellen,(kartassa Litt. A, B ja C.) joka jako sitten pian taas muuttuu.

Talon jako.

Taloa viljeltiin kahdessa osassa. Hermannin Juhonpoika kirjattiin veroluetteloissa isännäksi, Antti Jaakonpoika kanssa-asujaksi. Katso Yli-Koskenkorva II.

Hermannin Juhonpoika 1853–1865, 1868 ja 1875–1884. Talon nimi vaihtui 1860-luvun lopulla Latva-Koskenkorvaksi.

Hermannin Juhonpoika, syntynyt 19.10.1818 – kuoli 5.10.1884, isännöi osaansa talosta vuosina 1853–1865, 1868 ja 1875–1884. Hermannin tuli isännäksi Keski-Posson Marjomäen torpasta. Vanhemmat Havuselan kapteeninpuustellin vuokraviljelijä Juho Kärkikoski ja Brita Juhontytär.

I-puoliso Keski-Posson Marjomäen torpparin Juho Heikinpojan leski Susanna Heikintytär, syntynyt 6.4.1816 – kuoli 2.5.1854. Susannan veli lisakki Heikinpoika isännöi Yli-Koskenkorvaa 1844–1850. Vanhemmat Heikki Juhonpoika ja Kristiina Antintytär Posso.

II-puoliso Loviisa Juhontytär, syntynyt 12.11.1827 – kuoli 8.4.1897. Vanhemmat Juho Juhonpoika ja Hedvig Antintytär Vähä-Jouppila.

Mathias Fabian af Enehjelm 1866–1867. Katso Rinta-Koskenkorva.

Hermannin Juhonpoika uudelleen 1868.

lisakki Antinpoika Ala-Hannuksela 1869–1874.

Talokauppojen jälkeen Latva-Koskenkorva kirjattiin vuonna 1870 3/16 manttaalin talona.

Isakki Antinpoika Ala-Hannuksela omisti talon, mutta ei asunut siellä. Talosta huolehtivat rengit ja piikat. Vuonna 1870 paikallisia olivat rengit Tuomas ja lisakki sekä piika Loviisa.

Vaimon sisaren mies Mikki Juhonpoika Yli-Kuhna omisti samaan aikaan Rinta-Koskenkorvan.

Hermannin Juhonpoika (kolmannen kerran) ja Loviisa Juhontytär 1875–1888.

Rippikirjamerkin mukaan Hermannin oli vuosien 1869–1874 aikana ollut torpparina Rannossa, tarkat vuosiluvut eivät

rippikirjasta selviä. Leskeksi jäänyt Loviisa Juhontytär isännöi vuosina 1885–1888.

Latva-Koskenkorva jaettiin kahtia Hermannin Juhonpojan poikien Jaakon ja Hermannin kesken vuonna 1889.

Latva-Koskenkorva.

Hermann Hermanninpoika, syntynyt 6.7.1858, isäntä 1889
>. Puoliso Emma Loviisa Mikintytär, syntynyt 1.1.1862. Vanhemmat Mikki Matinpoika ja Loviisa lisakintytär Lähdesmäestä (Toralasta).

Jaakko Hermanninpoika, syntynyt 18.7.1861, isäntä 1889
>. Puoliso Adolfina Samuelintytär, syntynyt 20.10.1864. Vanhemmat Samueli lisakinpoika ja Anna lisakintytär Havuselan Kalliomäen torpasta.

Yli-Koskenkorva II.

Kanssa-asuja Antti Jaakonpoika 1853–1857.

Antti Jaakonpoika, syntynyt 15.1.1813, isännöi osaansa talosta vuosina 1853–1857. Antti oli ennen isännäksi tuloaan torpparina Iso-Jouppilan Ryönän torpassa ja lähti Koskenkorvalta Seppilän (Seppi-Kokko) isännäksi. Vanhemmat Jaakko Jaakonpoika ja Liisa Antintytär Iso-Jouppilan Ryönän torpasta. Puoliso Hedvig Valentinintytär, syntynyt 4.8.1810. Vanhemmat Valentin Juhonpoika ja Maria Jaakontytär Seppi-Kokon Tulisalon torpasta.

Kanssa-asuja Elias lisakinpoika 1858–1863.

Elias lisakinpoika, syntynyt 15.9.1823, isännöi osaansa talosta vuosina 1858–1863. Vanhemmat Väli-Toralan eli Lähdesmäen vuokraviljelijä lisakki Eliaksenpoika ja Hedvig Juhontytär. Puoliso Susanna Antintytär, syntynyt 15.12.1824 Laihialla. Elias muutti perheineen Laihialle 20.6.1864.

Talo-osa liitettiin Frans Grönholmin isännöimään Ala-Koskenkorvaan.

Ala-Koskenkorva (myöhemmin Rinta-Koskenkorva).

Heikki Matinpoika ja Ulrika Paavontytär 1802–1841.

Heikki Matinpoika, syntynyt 19.1.1762 – kuoli 18.3.1828, isännöi taloaan vuosina 1802–1828. Puoliso, vihitty 5.8.1797, Ulrika

Paavontytär isännöi leskenä vuosina 1828–1841. Ulrika oli syntynyt Kauhajoella 2.6.1772 ja kuoli 16.3.1857. Vanhemmat Kauhajoen Ala-Kokon torppari Paavo Yrjänänpoika ja Brita Jaakontytär. Ulrika tuli rippikirjan mukaan Koskenkorvalle piiaksi vuonna 1791. Piiasta talon emännäksi, se ei ollut aivan tavanomaista noihin aikoihin.

Aikuisiksi eläneitä lapsia:

- Matti, syntynyt 27.9.1797, asui talossa syytinkiläisenä.

loma päivöimme asti laada ajua, talon,
ylijellä puolella pihkaa olevan kaperakun-
nuksen pirstaa kamariota, viijellä saman
huonekukken, koko yllkertoa, jow ladva
päässä olevaa luvveria ja talia, varikuo-
neen jivulla olevaa, vähempää navettaa,
rinnimäistä aittaa ja Ladvakosken-
korvan kartanolta yhtä elolotaa, joita
pitäfi minun pitää laada viijellä talon rih-
lää, launaa ja leipoma-munia, kuitenkin
nün otin talon afiat tule näiden kouta
viiyää karpimään; ilman näittä edustuk-
gitta, jätän minä itjelleni ja vaimolleni
^(joka kolme syntynyt alaj. kantaasta Pantangon lastusta)
^(ja joi kolme on aporadonny ja kasta ja)
Oikeuden otta paitaa talon metjää hy-
deji lämpymä torppari, nün haastan
kuin ~~muutenki joutaan~~ joutaan, jotta laik-
ku edustukset pitää lujina jelfomen mi-
nun ja vaimoni elin-ajan.
Näillä välipukilla luovutan minä
jo sanotan talo-ogunden, ostajan ja sen
perillisten ipuileji omaisuudeksi, jonka
hän saa itjelleni laillistuttaa jilloin
kuin hyväksensä näkee; vakuutetaan. Li.
mafoeva, 5. päivä Heinäkousta 1870.
Herman milinpoika kosken korva
Kaiken tämän kansa tytyvä. Päivä edevä:
Todistavat: Mikki juhant: kahna
K. Kahma Antti Jäkinpoika Niikkala
Kirje Jama Kaunukplaw treakti
A

- Maria Brita, syntynyt 25.6.1806, puoliso Mikki Iisakinpoika. Torppareina Anttilan Mylly torpassa.
- Elias, syntynyt 27.7.1812, asusteli itsellisenä Koskenkorvalla. Ei avioitunut, mutta rippikirjassa on huomautus Marketta Jaakontytären makaamisesta vuonna 1859.
- Antti, syntynyt 18.11.1815, seuraava isäntä.

**Antti Heikinpoika ja Leena
Gabrielintytär 1842–1860.**

Antti Heikinpoika, syntynyt
18.11.1815 – kuoli 23.8.1859
, isännöi taloa vuosina 1842–
1859. Puoliso, vihitty 6.11.1838,
Leena Gabrielintytär, syntynyt
7.9.1813 – kuoli 17.2.1868.
Leena isännöi leskenä vuonna
1860. Vanhemmat Gabriel Gab-
rielinpoika ja Valpuri lisakintytär
Yli-Suomu. Il-puoliso Jaakko Jaakonpoika, syntynyt 27.8.1836
Teuva.

Torpansopimus 13.9.1858

Anters Rinta-Koskenkorva antaa Puskan torpan rakennuksiin Susanna Juhan tyttärelle ja sen miehelle:

Viitataan vanhaan kontraktiin sekä peltojen että metsän käytön osalta.

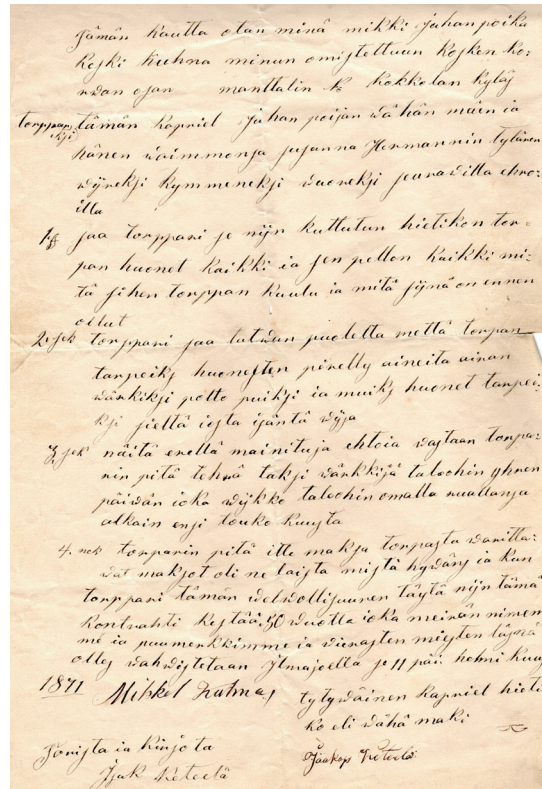
Takswärkkiä miehentyötä 6 viikkoa talon ruuassa 3 talvella ja 3 kesällä. Yksi viikko ojan luonnis, 1 viikko heinäaikaan ja 1 viikko leiko aikaan.

Syytinkiä pitää tehdä tyttärelle joka vuosi sen kuolemaan asti. Tynnyri rukiita, puoli ohria ja asuakin jossain (?).

Torpan saa pitää kuolemaan asti, jonka jälkeen palautuu ta-
loon ilman lunastusta sellaisenaan.

Anters rinta Koskenkorva (puumerkki) Susanna Juhan
tytär (puumerkki) puolison nimeä ei mainita

Sopimusta täydennetään 1861 jolloin torppaan tulee lisää

maata Kainastolta ja muualtakin Tuomas Puskan Torppaan ja talon kanssa on vaihdettu maita hietikon vainiolta ja tehtyä peltoa Santanevan takaa talvitiehen asti.

Kirjoitti talon isäntä rinta Koskenkorva ja puumerkki oli iso H, joten Hermannin Koskenkorva

Tuomas Puska (puumerkki) eli tässä on siis puoliso, joka jäi mainitsematta.

Hermannin Mikinpoika 1861–1863 ja uudelleen 1868–1870.

Talon nimi vaihtui 1860-luvun lopulla Rinta-Koskenkorvaksi.

Hermanni Mikiipoika, syntynyt 6.1840
isännöi taloa vuosina 1861–1863 ja 1868–
1870. Vanhemmat Mikki Hermannipoika ja
Liisa Jaakontytär Ala-Talvitie.

Puoliso, vihitty 25.11.1859, Leena (Helen) Antintytär, syntynyt 23.9.1841. Vanhemmat edellinen isäntä Antti Heikinpoika ja Leena Gabrielintytär. Leena Antintytär on kirjattu rippikirjoissa ensin virheellisesti Gabrielintyttärenä, siitä johtunee esim. Sarvelan talohaltijaluettelossa se virhe, että Herman-

ni Mikinpoika olisi ollut Leenan äidin uusi puoliso.

Frans Grönholm 1864–1865.

Frans Gustafsson Grönholm, syntynyt 29.6.1840 Nakkilassa – kuoli 23.5.1870, isännöi taloa vuosina 1864–1865. Taloon liitettiin Yli-Koskenkorva II vuonna 1864. Vanhemmat Nakkilan kap-palainen Gustaf Grönholm ja Carolina Lovisa Bergroth. Puoliso Karolina Fredrika Danielsson, syntynyt 7.4.1830 Virroilla. Vanhemmat Carl Danielsson ja Fredrika Vilhelmina Sjöstedt. Carl Danielsson oli Ilmajoella toimitusvoutina ja omisti Peltoniemen 1848–1850. Leskeksi jäätyään Fredrika Vilhelmina isännöi Pel-toniemeä vuosina 1851–1870.

Mathias Fabian af Enehjelm 1866–1867.

Aatelissukuinen kapteeni Mathias Fabian af Enehjelm, syntynyt 6.4.1821 Saarijärvi - kuoli 10.6.1870 Kauhajoki, isännöi taloa vuosina 1866–1867. Taloon oli vuosina 1866–1867 yhdistetty myös Latva-Koskenkorva. Mathias perheineen muutti Kauhajo-

elle (Kauhajoen nimismies). Vanhemmat Erik Gustaf af Enehjelm ja Anna Lovisa Hackzell. Puoliso Ida Sofia Malmberg, syntynyt 15.4.1839 Lapua - kuoli 8.9.1869 Kauhajoki. Vanhemmat Lapuan kappalaisen apulainen Nils Gustaf Malmberg ja Sofia Amanda Carolina Bergroth.

"Venäjän vallan aikana talo sijaitsi vielä todennäköisesti Koskenkorvan harjulla, jossa tämä kapteeni asui. Ruotsin vallan aikana kruununmakasiini, joka on vieläkin paikallaan, oli venäläisten asevarasto ja sen läheisyydessä oli maniisi, sotamiesten asuntorakennus kesäisin, joka myöhemmin siirrettiin Seppälän kartanon lehmien kesäasunnoksi ja myöhemmin Ylistaron tiilitehtaan tiilen kuivatushuoneeksi. Nykyisen osuuskaupan takana olevan vainio oli ns. äkseeräysvainio, jossa sotamiehiä koulutettiin tutun sulkeisjärjestyksen tapaisesti ja sotamieheksi kelpasi vain parhaat voimamiehet, joiden tuli olla myös iloisia ja huumorintajuisia.

Koskenkorvan talossa asuvaa kapteeni Mathias Enehjelmiä kuvattiin kurinpidossa epävarmaksi: Tuomio huonosta käytöksestä saattoi olla "sinä saat keppeä niin paljon kuin kestät" ja ensimmäisen iskun ja karmean karjauksen jälkeen todettiin "se ei kestä enempää" joten kuri venäläisten ja suomalaisten armeijassa oli vähän sinne päin.

Koskenkorvan tuvassa oli yläsänkyrati, jossa tavallisesti talvisin nukkui kaksi miestä sekä ylä- että alapetillä vastatusten (toisen varpaat toisen suussa!), mutta venäläiset eivät olleet tällaiseen tottuneet, joten osa nukkui tuvan penkillä ja sanoi "mai polsai, soltaat ei maktu" Isäntä otti suittinaulasta ruoskan ja kun kerran läiskähti niin jo mahtui." (tarinan kertoi Alpo Renko)

Hermannin Mikinpoika uudelleen 1868–1870.

Talokauppojen jälkeen Rinta-Koskenkorva kirjattiin vuonna 1870 23/48 manttaalin talona.

Hermannin muutti perheineen 1860-luvun puolivälissä Latva-Jussilaan. Isännöityään Latva-Jussilaa muutaman vuoden Hermannin perheineen palasi isännöimään Koskenkorvaa pari vuodeksi. Asuivat vuosina 1870–1885 itsellisinä Rinta-Koskenkorvalla, muuttivat sitten Seinäjoelle.

Torpparisopimus 5.9.1867

Minä Hermannin Mikin poika Koskenkorva otan maalleni torppariksi tämän Salmon Juhon poijan ja hänen vaimonsa Rinta Koskenkorvan maalle Rannon rajaa vasten.

1. Torpan maa välivainion larvapäältä harjun syrjään asti,

ala on puolen kolmatta tynnyrin maa.

2. "Mettä tähän heininevan korvesta larvaanpäin: kuivia ja maassa makaavia ja airan värkkiä."

3. 50 vuoden päästä torppa palaa taloon ilman lunastusta.

4. Taksvärkkiä kuusi viikkoa vuodessa: "mainittu taksivärki tulo tehtäväksi talon ruas ja roskis."

5. "itikat saavat käyrä talon mettäs ilman estetä."

6. Huoneet saa rakentaa torpan maalle ja sopimuksen jälkeen voi sen viedä pois.

Hermannin Mikin poika Koskenkorvan maan antaja

Salmoni Juhon poika maan ottaja

Todistaa: Juha Havula (kirjoitti sama)

Tuomas Puska

Torpparisopimus 11.7.1868

Herman Mikin poika Koskenkorva antaa torpan maan ja huoneet ns. Mahlaviiran Jaakko Jaakonpoika Plossille 50 vuodeksi.

Saa pelloksi Syrjälän torpan rajasta alkain larvahan päin 3 tynnyriä ja 20 kappaa maata.

Torppaa saa tehdä peltoa Martin rajasta alkain koko saraan levyiltä aina wirstan mäkehen asti. Ainoastansa Larvakoskenkorvan saraas.

Mettästä kuivia ja maassa makaavia ja 2 syltä halkoja varpasmäestä ja jos kuivat loppuu, saa ottaa tuoresta tarpeeseen.

Huoneen ja airan värkkiä saa ottaa mutta uuris huoneen rakennukseksi ei ole lupaa.

Torppari on tekevä päivätöitä 7 viikkoa, kaikki talon ruuassa.

Torppari saa eläimensä pitää taloon mettä laiumella joka kesä.

Jos ehdot rikkoo tai metsää myi: "niin on hän käskyn saatua ensi muutto päivänä menevä torpalta pois.

Torpasta on maksettu 50 mk ja sopimus voidaan kiinnittää käräjillä.

Jaakko Jaakonpoika Koski torpan vastaanottaja (puumerkki)

Herman Mikin poika Koskenkorva torpan antaja (puumerkki)

Kirjoitti Juha Erik Ahomäki

11.5.1871 sopimusta täydennettiin: peltoon määrätty kaisla, joka jää taloolle poistetaan, jotta sovittu 3 tynnyriä ja 20 kapaalaa tulee täyteen.

Allekirjoittaa omalla kädellä: Mikkel Kuhna.

Lähes kaikki Latva- ja Yli-Koskenkorvan torpat on yhdistetty Rinta-Koskenkorvaan 1866–67?

Maarekisteri kertoo 1871 1/9 isojaon täydennys, jossa koko numeroa on käsitelty jakamattomana. Yhteiset tied todetaan 2,74 ha. Tilasta 3:1 on erotettu palstatilat 3:9, 3:10 ja 3:11, numero 3:2 on yhdistetty Rinta-Koskenkorvan 3:3 kanssa yhteispinta-ala 379,15 ha, josta peltoa ja niittyä 99.22 ha ja metsää 279,93 ha.

Mihin kauppaan tms. tämä yhdistäminen liittyy, ei selvinnyt.

Mikko Kuhna ostaa 23/48 osa manttaalia Koskenkorvan verotaloa no 3 15.7.1870. Myyjänä Hermannin Mikinpoika Koskenkorva. Kauppahinta 8.000 mk, joka maksetaan lähinnä otamalla myyjän velkoja maksettavaksi ja maksamalla rästissä olevat verot ym. maksut. Velat olivat osin Mikko Kuhnalle itselle sekä hänen isälleen Juho Hopiavuorelle.

Lisäksi lueteltiin laajoja etuuksia, joita myyjä vaimoineen saisi nauttia elinajan. Myyjä pidättää Myllyn alueen rakennuksiin itselleen 4 tynnyrin alalta.

Arvio on, että peltoa olisi ollut 30 ha ja niittyä 70 ha ja metsää 280 ha. Mainitaan että talossa elätetään 7–8 lehmää ja 4 hevosta. Osa karjasta oli torpparien hoidossa, luultavasti niiden määrin päälle.

Pidätetystä myllystä myydään kuitenkin samana päivänä lisäkki Hannukselalle 1/3 osa ja Mikki Kuhnalle 1/3 osa yhteensä 400 mk hinnalla ja Hermannille jää edelleen 1/3 osa.

Mikki Juhonpoika Yli-Kuhna 1871–1885.

Mikki Juhonpoika Yli-Kuhna omisti talon, mutta ei asunut siellä.

Lisäksi Antinpoika Ala-Hannuksela omisti samaan aikaan Latva-Koskenkorvan. Hänen vaimonsa Marian sisar Liisa oli Mikko Yli-Kuhnan puoliso. Molemmat Salomon Könni-Pohdon tyttäriä. Lisäksi viljeli lyhyen ajan myös Marian ja Liisan kotitilaa Pohtolaa, joten Hannukselalla oli huomattavan laajat omistukset Yli-Kuhnan tapaan.

Mikko Keski-Kuhna (nimen historiasta lisää Yli-Kuhnan osuudessa) **tekee torppari sopimuksen 11.2. 1871**

Ottaa Kapriel Juhan poika Wähämäen ja hänen vaimonsa Susanna Hermannin tyttären 50 vuodeksi.

Hietikon eli Wähämäen torppa kaikki sen pellon ja huoneet ja kaiken mitä siihen kuuluu.

Torppari saa latvan puolelta mettästä torpan tarpeiksi huoneiston pitely aineita, airan wärkkejä pelto puiksi ja muiksi huonet tarpeiksi sieltä mistä isäntä wiisa.

Taksvärkkiä yksipäivä joka viikko omalla ruualla toukokuusta alkain.

Torppari maksaa itse kaikki maksut oli ne mitä lajia hyvänsä.

Jos nämä ehdot täyttää niin sopimus kestää 50 vuotta, jonka meirän nimet ja puumerkki alla vahvistaa Mikkel Kuhna, tyytyväinen Kapriel Hietikko eli Wähämäki (puumerkki)

Mikki Juhon poika Kuhna tekee 17.5.1871 torppari sopimuksen

Ittelismiehen lisäksi Salomonin pojan ja hänen vaimonsa Helena Juhon tyttären kanssa heidän elinijäkseen Syrjälä nimeeseen torppaan. Talon manttaaliksi mainitaan tässä 25/118 (?) Torpan maat ovat Mahlaviiran torpan maista rintahanpäin Larvakoskenkorvan rajasta larvaan menevään kujahan asti ja kooltaan tynnyrin maa ja lisää ylös kuokittavissa 1 tynnyri siitä mistä isäntä wiisaa. Ei kuitenkaan kauempaa kuin 2 venäjän virstan päästä.

Luhrakseen torppa saa Kainastolta 1 laron alan eli sen mitä kankasalustan torppari on viljellyt ja joka on taloon karttaankin merkitty.

Torppari saa polttopuikseen, airaksensa ja seipäänsä ja huoneen pirellys aineita taloon mettä saraalta larvapuolelta siitä mistä isäntä wiisaa.

Työtaksvärkkiä torppari tekee taloon 1 pv joka viikko mies ja hevoinen omalla ruualla. Hevosta saa lepäyttää taloin eloilla ja keroilla kesän ajaalla.

Eläimensä saa käyttää talon mettä laitumella.

Lopussa vakuutukset mutta ei mitään sopimuksen irtisanomisesta.

Torpan antaja Mikki Juhonp. Kuhna (puumerkki MK)

Torpan ottaja lisäksi Salomonp. Syrjälä (puumerkki)

Sopimusta muutettiin 28.3.1874 jolloin Kainaston luhta jää pois samoin hevosella suoritettava taksvärkki.

Kartassa vuodelta 1890 näkyy Mahlaviidan torppa ja sen vieressä Syrjän torppa. Larvakoskenkorvan maat ovat yläpuolella. Kartalla näkyy myös Mahlamäen torppa ja alapuolella Puskan torppa, jonka paikalle tulee kansakoulu ja sen alapuolella Hietikon torppa, joka myydään asutustilaksi, joista kaikista paljon merkintöjä myöhemmin. (kartta myöhemmin)

Juha (Juho) Mikiinpoika Kuhna 1886 -1928.

Edellisen poika Juha Mikiinpoika Kuhna, syntynyt 25.12.1861, isännöi taloa vuodesta 1886 lähtien. Vanhemmat Mikki Juhonpoika ja Liisa Salomonintytär Yli-Kuhna. Juha kirjattiin ripillä käyneeksi Rinta-Koskenkorvalta ensimmäisen kerran vuonna 1886. Puoliso, vihitty 13.6.1889, Eliina Jaakontytär, syntynyt 4.2.1868. Vanhemmat Jaakko Matinpoika ja Hedvig Sofia Matintytär Ala-Pirilä.

Talon torpat.

Kumpaan taloon mikäkin torppa kuului, ei veroluetteloista ja kirkonkirjoista varmistu. Sen selvittämiseksi tarvittaisiin torpista tehdyt kontrahdit. (osa niistä kirjattu edelle) Osa torpista näyttäisi siirtyneen Latva-Koskenkorvalta Rinta-Koskenkorvalle 1860-luvulla tehtyjen maakauppojen seurauksena.

Latva-Koskenkorva.

Kangasalusta. (Rinta-Koskenkorva)

Salomon Matinpoika (isännän veli), torppari n. 1820–1833.

Matti Samuelinpoika, torppari n. 1834–1857.

Jaakko Aataminpoika, edellisen vävy, torppari n. 1857–1866.

Hakala.

Matti lisakinpoika Öberg, torppari n. 1830–1832.

Juho Tuomaanpoika, torppari n. 1832–1835.

Matti Juhonpoika Kuivanen, torppari 1836.

Jaakko Eliaksenpoika, torppari n. 1837–1838.

Juho Juhonpoika, torppari n. 1849–1866 Leski Maria Heikin tytär torppari n. 1867–1868.

Huhta.

Kustaa Erkinpoika Svanborg, torppari n. 1832–1833.

Alanko.

lisakki Fredman, torppari n. 1838–1858. Puoliso Anna, joka oli Jaakko Matinpoika ja Liisa Juhontytär Yli-Kosken korvan tytär.

Syrjälä.

Torppa kirjattiin ainakin jo vuodesta 1870 lähtien Rinta-Koskenkorvan torpaksi.

Mikki Salomoninpoika Nokso, torppari n. 1843–1869.

Edellisen poika Juho Mikiinpoika, torppari n. 1870–1871.

lisakki Salomoninpoika, torppari n. 1875–1893.

Edellisen poika Salomon lisakinpoika, torppari n. 1894 > (1898).

Prättäri.

Jaakko Malakiaksenpoika, torppari n. 1845–1855. Leski

Leena Esantytär torppari n. 1856–1870.

Mahlaviita, sitten Koski.

Torppa kirjattiin ainakin jo vuodesta 1870

lähtien Rinta-Koskenkorvan torpaksi.

Jaakko Jaakonpoika, torppari n. 1845–1868. Jaakko Matin poika ja Liisa Juhontytär Yli-Koskenkorvan poika.

Jaakko Jaakonpoika Koski, edellisen poika, torppari n. 1869 > (1898).

Lehtisalo.

Torppa kirjattiin ainakin jo vuodesta 1870 lähtien Rinta-Koskenkorvan torpaksi.

Martti Juhonpoika, torppari n. 1847 > (1898).

Mahlamäki.

Torppa kirjattiin ainakin jo vuodesta 1870 lähtien Rinta-Koskenkorvan torpaksi.

Jaakko Juhonpoika, torppari n. 1848–1857.

Gabriel Antinpoika, torppari n. 1858–1866.

Mikki lisakinpoika, torppari n. 1867–1875.

Joel Heikinpoika, torppari n. 1876–1886.

Matti Matinpoika, torppari n. 1887–1890.

Kujanpää.

Torppa kirjattiin ainakin jo vuodesta 1870 lähtien Rinta-Koskenkorvan torpaksi.

Salomon Juhonpoika, torppari n. 1853–1869. Siirtyi

Rinta-Koskenkorvan Harjun torppaan.

Joel Tuomaanpoika, torppari n. 1870 > (1898).

Leppioja.

Juho Malakiaksenpoika, torppari n. 1880–1891.

Matti Matinpoika Rautio, torppari n. 1891–1893.

Poika Antti Petteri Matinpoika, torppari n. 1894 > (1898).

Rinta-Koskenkorva.

Puska.

Salomon Tuomaanpoika, torppari n. 1843–1846.

Leski Marketta

lisakintytär Öberg torpparina 1847–1854.

Samuel Salomoninpoika, torppari n. 1855–1859.

Tuomas Matinpoika, torppari n. 1860 > (1898). Puskan torppa kirjattiin vuoden 1870 henkiveroluettelossa Latva-Koskenkorvan torpaksi.

Puska II.

Sakarias lisakinpoika 1880–1882.

Hietikko.

Matti Jaakonpoika Roth, torppari n. 1844–1849.

lisakki Jaakonpoika, torppari n. 1849–1852.

lisakki Juhonpoika, torppari n. 1853–1868.

Gabriel Juhonpoika, torppari n. 1874 > (1898).

Lehtimaa.

Juho Gabrielinpoika, torppari n. 1847–1862.

Harju.

Salomon Juhonpoika, torppari n. 1870–1883. Leski Maria

Loviisa Liisantytär torppari n. 1884–1885.

Vävy Mikki Jaakonpoika Kannosto, torppari n. 1886–1895.

Mannila.

Antti Valentininpoika, torppari n. 1890 > (1898).

Mäkelä.

Juho Jaakonpoika Kytömäki, torppari n. 1891 > (1898).

Kuusisto.

Matti Matinpoika, torppari n. 1893–1897.

Poika Juho Aksel Matinpoika, torppari n. 1898 >.

Välimaa.

Magnus Jaakonpoika Välimaa, torppari n. 1894 > (1898).

Itselliset.

Itsellisiä talon mailla asui 1800-luvulla useita. Pidempiaikaisia asujia olivat mm:

- Matti Joosepinpoika Blomberg n. 1841–1866.
- Juho Pietarinpoika Hoppa, syntynyt Lohtajalla 9.5.1778, n. 1845–1864.
- Puskan torpparin Salomon Tuomaanpojan leski Marketta lisakintytär Öberg 1854–1871.
- lisakki Jaakonpoika Winter n. 1875–1897.
- Varsinaisia käsityöläisiä ei, ainakaan rippikirjan kirjausten mukaan, talon mailla 1800-luvulla asunut.

Koskenkorvan tila Ilmajoen v. 1889–1898 rippikirjassa.

Keitä kaikkia Koskenkorvan talojen mailla asui 1800-luvun loppu? Parhaan vastauksen siihen antaa rippikirja. Ilmajoella rippikirjoja alettiin kirjata suomeksi vuodesta 1878 lähtien. Mikkel Johanssonista tuli Mikaeli Juhonpoika, Kajsa Isaksdotterista Kaisa lisakintytär jne. Suomenkielisissä nimimuodoissakin on kuitenkin eroavaisuuksia. Juho saatettiin seuraavassa rippikirjassa kirjata Juhana, Sameli Samuelina tai Leena Helenana. Erilaisista saman nimen kirjoitustapojen takia on usein mahdollista tietää, mikä oli henkilöstä käytetty puhuttelunimi.

Ilmajoen vuosien 1889–1898 rippikirjan aukeamat 260–279. Rippikirjan Lukutaito ja Käynti Herran ehtoollisella –sarakkeita ei ole tähän kopioitu.

Rinta-Koskenkorvan 23/48 manttaalin alueella mainitaan tuon 10 vuoden aikana ja vuoden 1897 loppuun mennessä seuraavat henkilöt:

Juha Minkin. Kuhna 25.12.1861 kuulutettu 29 pv (kuukausi puuttui, ehkä toukokuu vihitty kesäkuussa) 1889. Eliina Jaakontr. Pirilä s. 1874

T Aili Elisabeth 9.10.1890, Suoma Sofia 25.12.91, Kerttu Eliina 21.5.93 kuoli 9.8.94, Katri Elina 21.10.94

P Eero Johannes 6.12.95, Mauno Mikko 24.9.97.

Renkiä: Jaakko Herman Hermanp. Posso 12.12.1872, Salomo lisakinp. Syrjälä 13.5.65, vmo Susanna Samelint. 24.6.65, poika Salomon Fredrik 3.5.88, Matti Matinp. Kuusisto ja vmo tuli taloon 1889

Kaapriel Kaprelielinp. Viinämäki 14.8.68 kuulutettu 1.10.97? Rajaniemi, sotilasarpa 24

Frans Jaakko Kankaanpää 24.9.80 tuli taloon 1896, Mikki Joelinpoika Kujanpää 27.9.65, tuli taloon 1890

Mikki Minkin. Qvist 18.2.75, tuli taloon 1891 kuulutettu Josefiina Vinterin kanssa 4.4.1896.

Valentin Samelinp. Havila 15.5.75 tuli taloon 1891, kuulutettu 5.6.1894 Amanda Länsman kanssa.

Juha Aksel Kuusisto 23.4.71, tuli taloon 1892, Valentin Sananpoika Niemelä 19.9.76 tuli taloon 1892.

Juho Hedvikinp. Rukkinen 3.4.69 tuli taloon 1893 ja Matti lisakinpoika Rukkinen ? tuli 1895.

Amanda Elisabeth Jaakontr. Länsman 20.2.69 tuli 1894 /Valentin Havilan kihlattuna.

Amandan poika Urho Sameli 26.10.94 (syty 4 kk kuulutuksen jälkeen)

Vmo Helena Sofia Matintr Länsman 28.12.63, tuli 1896, syntyi poika Juha 24.3.96, kuoli 27.3.1969

Vmo Helena Sofia Juhontytär 17,12,69, tuli 1897,

Vmo Josefina lisakintr. Vinter 10.10.75 tuli 1896, poika Yrjö Mikko 23.2.97 (puoliso Qvist oli töissä myös).

Juho Heikki Juhonp. Tupila 26.9.66, tuli 1896, Juho Hedvinpoika Kivistö 3.4.64 tuli 1897.

Piikoja: Helena Sofia Jaakontr Kivistö 16.1.1862, Liisa Antint. Lampinen 12.4.65

Maria lisakintr. Jaskari 24.6.67, tuli 1889, kuulutettu 22.8.1890

Sameli Pietilän kanssa.

Justiina Esaian. Ladd 25.12.71, tuli 1889, Loviisa Jaakontr Länsmän 5.5.72, tuli 1890,

Sofia Matint. Länsmän 28.12.63, Maria Jaakontr Wälimaa 27.3.72, tuli 1891.

Hedvig Helena lisakintr Hietämäki 29.6.69, tuli 1891, kuulutettu 28.3.91 lisäksi Välimaan kanssa.

Maria Krist Mahlamäki 6.10.72, kuulutettu vuonna 1893 Magnua Välimaan kanssa.

Alma maria Ritola 6.10.72 tuli 1892, kuulutettu 23.10.96 Salomon Rannan kanssa.

Sanna Sofia Jaakontr Posso 2.11.79, muutti kurikkaan 18.12.1894

Susanna Juhontr Rajala 17.9.76, tuli 1893, Justiina Juhontr Talasmäki 24.7.74, tuli 1894

Maria Sofia Jaakontr Välimaa 5.7.74, tuli 1895, kuulutettiin 18.8.97 Antti Korkian kanssa.

Sofia Josefiina Jaakontr Hautala 22.7.76, tuli 1896, Justiina Mathilsa Jaakontr Koski 15.3.74 tuli 96

Serafia Juhontr Niemi 25.1.68, tuli 1897 Kurikasta, Maria Elisabeth Kaarlentr Posso 2.12.73 tuli 97 Kurikasta. Mathilda Samelintr Syrjälä 17.10.76 Kurikassa, rtuli 1897.

Torppia:

Puska: Tuomas Matinp. 4.4.1836 Jurvassa, toinen vaimo Helena Erkintr. 9.7.26 Ilmajoki, vaimon poika Antti Valentiininp. 9.4.63, vaimo Liisa Juhant. 8.4.64, tytär Mathilda Helena 3.2.86, Hedvig Sofia 7.10.87

Hietikko: Gabriel Juhant. 6.4.1836, vmo Susanna Hermannintr 28.6.40, tyttäret: Hedvig Sofia, Susanna, Maria Mathilda, Amanda.

Mahlamäki (Pulli): Matti Matinp. 22.1.1844 Ylistaro, 19.2.91 tod. Amerikkaan, vmo Amalia Nikodemuk.tr s. -45, T Hedvig Sofia 16.6.68 (tuli taloon 1889 ja 1891), Maria Kristina 6.10.72, P Juho 6.2.75, T Susanna 19.12.77, Elisabeth 4.6.79, P Heikki 3.12.81.

Mäkelä: Juho Jaakonp. Kytömäki 15.12.52 Ylistarosta tuli 1891, vmo Maria Ulrika lisakintr. 7.8.63 Ilmajoella, T Susanna Aliina 18.12.92.

(Kytömäki) Välimaa: Magnus Jaakkonp. Välimaa 1.4.72, tuli 1894, asevelvollinen no 29, vmo Maria Kristiina Matintr 6.10.72, T Lyyli Elisabeth 27.6.94, P Juho Jaakko 29.12.95.

Lehtisalo: Martti Juhant. 24.12.1822, vmo Susanna Matintr

17.9.28.

Mannila: Antti Walentininp. 9.4.1863, Ilmajoki, tod. amerikkaan 3.2.91, vmo Liisa Juhontr. 8.4.64, T Mathilda Helena 8.4.86, Hedvig Sofia 7.10.87, Saimi Eliina 20.9.89, Maria Elisabeth 2.10.91 kuoli 7.10.91, P Viljo Antero 30.7.95, T Lempi Elisabeth 2.3.97 kuoli 24.7.1897.

Koski: Jaakko Jaakonp. 28.4.1843, vmo Maria Salomonint. 3.2.38, T Justina Mathilda 15.3.74 (tuli taloon 1893), Hilma Sofia 4.1.77, Maria Kristiina 24.9.79, Amanda Adolffiina 18.4.82.

Itsellisiä:

Edvard Jaakonp. (Kosken torppari) 10.12.66, vmo Liisa Hermannintr 23.11.64, P Jaakko Valdemar 21.11.88, T Maria Sofia 7.8.90, Hilja Katriina 20.9.92,

Vävy Juha Heikki Juhonp. Tupila 26.9.1866 asv nro 1 no 1059 Vakinaisessa väessä. Vmo Susanna Elisabeth Jaakontr. 20.6.69, T Amanda Adolffiina 4.1.90, Maria Sofia 3.9.92, P Juho Nestori 5.11.94, T Aino Susanna 3.12.95, Suoma Eliina 30.3.98.

Eläkemies Jaakko Jaakonp. 21.10.1810 kuoli 12.7.1890.

Torppa Kujanpää: Joeli Tuomaanp. 12.3.1836 Kurikassa koko perhe, vmo Stiina Lisa Juhontr. 9.11.51, P Juha 20.9.72, Jaakko 14.12.74, T Hedvig Helena 28.1.82, Hilma Sofia 15.1.85, Amanda 18.11.88 kuoli 10.12.88, Mathilda 10.5.90 kuoli 17.7.90, Emma Eliina 21.8.91, edellisestä avioliitosta Susanne 15.11.62 tuli taloon 2.5.92 ja Jaakko 14.12.74 tuli taloon 1894 asevelv. kelvoton.

Harju: Itsellinen Mikki Jaakonp. Kannosto 4.6.1860, vmo Liisa Salomonintr. 21.1.60, T Emma Helena 23.1.85, P Jaakko 6.3.87, Mikael 22.10.89, T Aina Elisabeth 2.9.92 kuoli marraskuu 92, Maria Elisabeth 30.10.93. Eläkevanhus Maria Loviisa Harju 9.3.1828.

Syrjälä: torppari lisäksi Salomoninp. 9.6.1837, kuollut 15.9.1893, eläkevanhus vmo Helena Juhant. 3.7.37. Poika Salomon lisakinp. 13.5.66, uusi torppari vaimo Susanna Samelintr 24.6.65, P Salomon Fredrik 3.5.88, T Lempi Maria 25.3.91, P Samuel William 10.7.94, T Susanna Cecilia 22.12.97. Appiukko leski Juha Hermp. Kujala 2.3.1811, kuollut 93, poika Elias 8.5.99 muilla mailla! Eläkeleski Maria Jaakontr. 8.5.1799, kuollut Karijoella 1887.

Itsellinen: Matti Matinp. Kuusisto 10.12.43 Jalasjärvi, vmo Justiina Liisa lisakintr 24.7.47 Kurikassa, T Hedvig Sofia 14.5.72, P Juha Aksel 23.4.76, E Eliina s. 82, Selma Helena

14.4.86 kuoli 9.10.89.

Juha Jaakop. Kytömäki 15.12.52 Ylistaro, tuli 1890, 2 vmo Maria Ulrika lisakintr 7.8.68.

Liisa Mikintr Syrjälä 24.11.52, tuli taloon 1890

Mikael Vilhelm Qvist 30.9.34 Helsinki, 3 vmo Susanna Juhontr 28.11.43 Ilmajoki, salavuoteus.

Torppa Kuusisto: Itsellisestä torppariksi merkitty, Matti Martinp. 10.12.43 Jalasjärvi tuli 1893, kuollut 2.10.1897, vmo Justiina Liisa lisakintr. 24/?47 Kurikassa, T Hedvig Sofia 14.5.72, P Juho Aksel 12.4.76 (eri syntymäaika kuin itsellisen kohdalla) kuulutettu 2.10.94 Hedvig Salomäen kanssa sot. arpa no 57, T Eliina 1.12.82. Juhon Vmo Hedvig Helena Jaakontytär 22.12.72 tuli 1894, T Saimi Elisabeth 18.3.96, Elina Emilia 14.1.98.

Valentin Mikinp. Niemelä 13.5.51, tuli 1896, 2 vmo Maaria Mikintr 22.10.51, edellisen av. P Jaakko 2.8.78, toisesta poika Juho Vihtori 21.11.83, Frans Mikko 4.10.86, T Maria Sofia.

Yhteenveto

Tämän kymmenen vuoden aikana tilan ”vaikutuspiiriin” sisältyi yli 160 nimeä. Juhon perhe 8 henkeä, renkejä 9, Piikoja 12, itsellisiä 5 ja torppia 12. Kaikki eivät olleet yhtä aikaa töissä tai torpilla, vaihtuvuutta oli. Renkejä, piikoja ja torppareita kuulutettiin ja sitten joko morsio tai sulhanenkin tuli talon vaikutuspiiriin, osa piiaaksi, rengiksi tai itselliseksi ja osa myös torppareiksi.

Lapsia syntyi tämän 10 vuoden jakson aikana Juholle ja Eliinalle 6 joista yksi Kerttu Elina kuoli hieman yli vuoden ikäisenä. Muille syntyi 28 lasta, joista kuoli 5, joten kuolleisuus oli n.17 %, kun se vielä vuosisadan alussa oli ollut yli 30 %.

Joukossa oli yksi vakinaisessa väessä oleva sotilas ja ainakin kaksi lähti Amerikkaan ja toisen perhe jäi Koskenkorvalle, myös joitain romansseihin liittyviä draamojakin esiintyi.

Aika iäkkäänäkin tultiin töihin, mutta torpparit olivat pääsääntöisesti 30–40-vuotiaita. Mutta myös eläkeläisiä oli talon kirjoissa ja hyvin kunnioitettavan ikäisiä, ajankohta huomioiden.

Talon kirjoissa, siis ehkä eri aikaan, oli 21 Mariaa, 19 Sofiaa ja Juhoa, 11 Hedvigiä, Jaakkoa, Helenaa ja Elisabethiä ja 6 Matilda mahtoikohan tulla kovasti sekaannuksia?

Myöhemmin Juhon palkkakirjoista nämä nimet monen muun lisäksi tulevat esille, joten voidaan todeta, että Koskenkorvan tila oli yksi suurimmista työnantajista ja pysyi sellaisena varsin pitkään, kun muut tilat pirstoutuivat ja Koskenkorvan tilalla oli paljon maatalouden ulkopuolistakin toimintaa ja työtä tarjolla, kuten lukija tulee huomaamaan.

Tutkimuksen lähteet:

Markku Pihlajaniemen käännöksiä Ilmajoen tuomiokirjoista 1655–1773.

Korsholman voutintilit 1546–1634. Niteet VA 4534^a – 4970. Läänintilit 1635–1713. Niteet LT 9097–9265.

Länsipohjan läänin henkikirjat. Mikrofilmit CD 992, 994.

Vuosien 1638, 1639 ja 1660 sotilasluetteloja. Krigsarkivet Tukholma, aineiston valokuvaus Esa Tuuri.

Sotilasluetteloja vuosilta 1635 ja 1638. Mikrofilmit WA 113 ja WA 129.

Pohjanmaan rykmentin ruotu- ja väenottoluettelot, mikrofilmit WA 773–775.

Ilmajoen, Kurikan, Kauhajoen ja Peräseinäjoen kirkonkirjat.

Ilmajoen kartta vuodelta 1691. Maanmittaushallituksen arkisto, 1600-luvun värilliset karttakirjat, valokuvaus Jari Järvinen.

Salomon Hanneliuksen pitämät muisto- eli hautauspuheet. Tapio Piirto 2004.

Vaasan läänin henkikirjoja hajavuosilta 1810–1890.

Niilo Liakka Ilmajoen Pitäjä. Toinen painos 1986. Jaakko Sarvelan laatima Ilmajoen talohaltijaluettelo.

Koskenkorvan tilan esihistorian kokosi Tapio Piirto 2013.

Martti Koskenkorva on lisännyt aineistoa (torpparisopimuksia) ja kommentoinut tapahtumia ja tietoja talon arkiston tiedoista ja muista lähteistä.

Ilmajoen kunnan Kokkolan kylän talo no 3 Koskenkorva Isännät:

1553-1555 Pentti Laurinpoika Kokko

1556–1558 Leski Marketta isännöi taloa

1560–1579 Nisu Simonpoika

1580–1594 Jaakko Nisunpoika

1595 - 1597 Leski Marketta isännöi

1598–1601 Matti Martinpoika (ehkä vävy)

1603–1605 Leski Marketta uudelleen

1606–1608 Heikki Jaakonpoika

1609–1616 Matti Martinpoika uudelleen

1619–1650 Heikki Jaakonpoika uudelleen Il pso Marketta

Erkintytär.

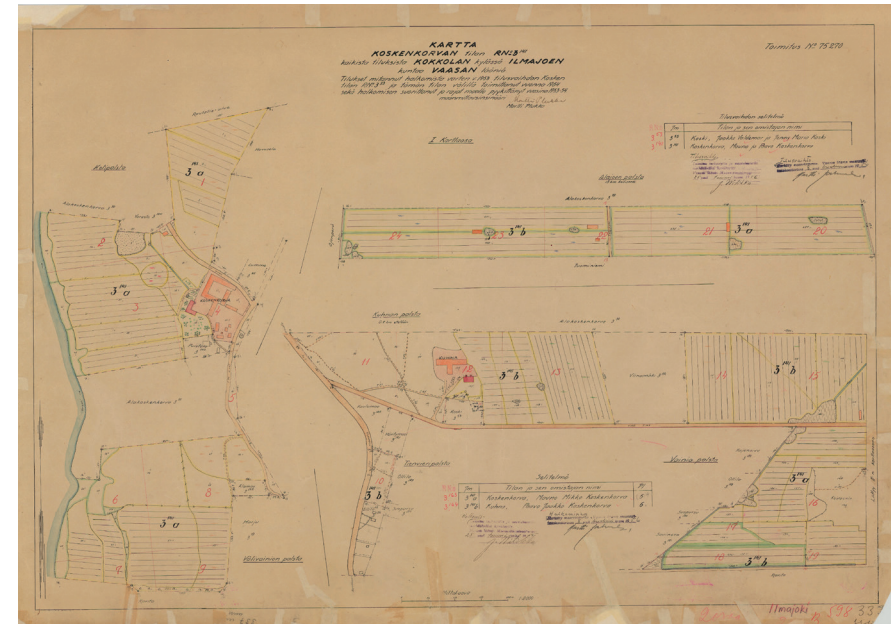
1651–1675 Perttu Heikinpoika
 1676–1700 Sipi Joosepinpoika vävy
 I pso Aune Pertun tytär
 II pso Priita Heikintytär Kurikan Kyttälästä
 III pso Maija Matin tytär.
 1701–1713 Markku Sipinpoika Pso Priita Niilontytär Kurikan Kyttälästä

Markun äitipuolen tytär
 1724–1755 Jaakko Markunpoika Pso Vappu Pertuntytär
 1756–1801 Matti Jaakonpoika
 I pso Sanna Eliaantytär
 II pso Priita Antintytär
 III Pso Sanna Jaakontytär.
 1802–1828 Heikki Matinpoika pso Ulla Paavontytär
 1829–1841 Ulla Paavon tytär isännöi
 1842–1859 Antti Heikinpoika pso Leena Kaapontytär
 1860 Leski Leena emännöi
 1861–1863 Hermann Mikonpoika Leenan uusi mies
 1864–1865 Frans Grönholm pso Karoliina Fredrika Daniels son

1866–1867 kapteeni Mathias Fabian af Enehjelm Pso Ida Sofia Malmberg
 1868–1870 Hermann Mikonpoika Koskenkorva uudelleen
 1871–1885 Mikko Kuhna
 1886–1928 Juho Kuhna
 1928–1933 Juho Kuhnän perikunta
 1933–1950 Veljekset Koskenkorva, Mauno, Paavo ja Aatto, huudettu pakkohuutokaupasta, tila pienentynyt.
 1950–1956 Mauno Koskenkorva, jaettu tila tasan Paavo veljen kanssa
 1957–1978 Mauno Koskenkorvan perikunta, pellot vuokrattuna naapureille.
 1979- Martti Koskenkorva, vuokrattuna 2001 alkaen naapurille ja metsät myyty 2020 Jaakko ja Sari Koskenkorvalle.

Martti Koskenkorva on ollut tilan isäntänä 2021 yhtä kauan kuin Juho Kuhna. Jos isännöisyys jatkuu vielä vuoteen 2024, niin sitten kaikkein pisimpään, sillä Matti Jaakonpoika oli isäntänä 1756-1801 eli 45 vuotta ja emäntiä oli kolme kappaletta, joten kaikilta osin ennätyksen rikkominen ei tule onnistumaan.

Tässä talon jako Maunun ja Paavon kesken.
 Myöhemmin kuvat uudestaan suurempana.

Tässä on vuoden 1691 kirjoissa mainitut tilat sijoitettu nykykartalle.

Sivulla 21 on 1770 luvun kartta ja siinä on lueteltu sen hetkiset talot kartalle joista tähän karttaa osuus varsin moni, tosin muutoksia jo on ja seuraavaksi on teksti mudossa Kokkolan kylän talot, isäntäväki, lapset ja torpat 1890 luvun tilanteessa.

Huomataan, että talot ovat jo jakautuneet, monet varsin useaan osaan. Tilojen laajempi pirstoutuminen tapahtuu vasta sotien jälkeen.

Koskenkorvan talon osalta torppien itsenäistymisen, huu- tokaupan, asutustoiminnan kautta sekä lopullisesti veljes- ten jakaessa tilan 1954.

KOKKOLAN KYLÄN TILOJA JA OMISTAJIA SEKÄ TORPPIA 1890-LUVULLA

N:o 1 Wästi

Fredrik ja Sofia lapsia 3 torppia 7

N:o 2 Yli-Posso jakautunut neljään osaan

Yli-Posso 1/8

Jaakko ja Maria lapsia 1

Yli-Posso 1/8

Jaakko ja Maria Perälä lapsia 2 torppia 2

Keski-Possa ¼

Juha ja Mathilda lapsia 2 torppia 2

Ala-Posso ¼

Jaakko ja Susanna Yli-Saari lapsia 5 torppia 5

N:o 3 Koskenkorva jakautunut kahteen osaan

Latva-Koskenkorva 3/16

Herman ja Emma lapsia 5 torppia 1

Rinta-Koskenkorva 23/48

Juho ja Elina lapsia 6, torppia 12

N:o 4 (Tuohisto-)Kokko jakautunut kolmeen osaan

Tuohisto-Kokko 15/64

Kaapriel ja Helena lapsia 10 torppia 3

Latva-Kokko 15/64

Juha ja Susanna lapsia 1, torppia 2

Rinta-Kokko 15/ 64

Juha ja Justina lapsia 7 torppia 2

Latva- ja Rinta-Kokossa paljon itsellisiä työntekijöitä ei torppareita.

N:o 5 (Yli-) Kohtala jakautunut 6 osaan

Yli-Kohtala 19/192

Otto ja Maria Könni, lapsia 1

Yli-Kohtala 19/192

Juha ja Hedvig lapsia 6 torppia 1

Yli-Kohtala 95/384

Mikki ja Helena Salokas lapsia 5 torppia 2

Yli-Kohtala – Hietikko 19/192

Juha ja Helena Kohtala lapsia 3 torppia 2

Yli-Kohtala 191/192

Antti ja Helena Mäenpää lapsia 4

Latva-Kohtala 95/762

Juha ja Elisabeth lapsia 3

N:o 6 Seppilä 5/16
 Antti ja Sofia Seppinen lapsia 6 torppia 2

N:o 7 (Yli-)Suomula jakautunut 5 osaan
 Yli-Suomu 5/32
 Juho ja Kaisa lapsia 5 torppia 2
 Keski-Suomu 15/32
 Antti ja Helena lapsia 9 torppia 1
 Ala-Suomu
 lisakki ja Susanna lapsia 4
 Latva-Suomu
 Jaakko ja Johanna lapsia 3
 Suomi
 Sameli ja Maria lapsia 7

N:o 8 Talosela sotilasvirkatalo 3/8
 Vuokraaja Leanders ja Anna Forssandert lapsia 6 torppia 3
 paljon työväkeä ja myöhemmin vuokraa J.E.Antila

N:o 9 Länsman 3/8
 Vuokraaja Mikael ja Hedvig Koski lapsia 5 torppia 6

N:o 10 (Latva-) Pietilä jakautunut 7 osaan
 Latva-Pietilä 23 /216
 Juha ja Anna lapsia 5 torppia 1
 Pietilä 23/216 (Mansikkamäki)
 Herman ja Stiina lapsia 4 torppia 1
 Pietilä 23/144 (Kuivaniemi)
 Mikael ja Justina lapsia 7 torppia 6
 Yli-Pietilä 1/6
 Herman ja Anna lapsia 2 torppia 5
 Yli-Pietilä 57/432
 Juha ja Susanna lapsia 10 torppia 3
 Ala-Pietilä 59/432
 lisakki ja Justiina lapsia 7 torppia 1
 Ala-Pietilä 1/12 (omistaa Mansikka Pietilä)
 Mikael ja Kreetta lapsia 6

N:o 11 Havusela
 Vuokraaja Juha ja Maria Antila lapsia 9 torppia 14

N:o 12 (Yli-) Ilkkala jakautunut kolmeen osaan
 Yli-Ilkka 5/16
 Matti ja Serafia lapsia 8 torppia 8
 Keski-Ilkka 5/16
 Jaakko ja Susanna lapsia 6 torppia 3
 Ala-Ilkka 5/16
 Kapriel ja Justina lapsia 9 torppia 5

N:o 13 Hyövälti jakautunut 6 osaan
 Rinta-Hyövälti 2/9
 Sameli ja Wendla lapsia 6
 Ala-Hyövälti 2/9
 Antti ja Liisa lapsia 6 torppia 1
 Hyövälti 2/9
 Mikael ja Maria lapsia 4
 Latva-Hyövälti 2/9
 Herman ja Kaisa lapsia 8 torppia 2
 Yli-Hyövälti 4/27
 Juha ja Liisa lapsia 9
 Korpi-Hyövälti
 lisakki ja Maria lapsia 7

N:o 14 (Yli-) Raskula jakautunut kahteen osaan
 Yli-Raskula 9/32
 Jaakko ja Amalia lapsia 8 torppia 6
 Ala-Raskula 9/32
 Matti ja Elisabeth lapsia 15 torppia 4

N:o 15 Kalajainen 7/24
 Juha ja Kreetta lapsia 4

Talo muiden talojen joukossa, Santamontun partaalla Taiston talo eli työväentalo joka siirrettiin montun tieltä Pojanluomanseuralaksi myöhemmin. Kuva on työväen-museon kokoelmista ja sen on ottanut kelloseppä Niemistö Kauhajoelta.

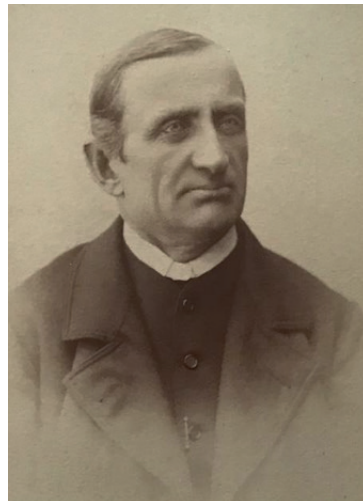

Juho Hopiavuori

Veljekset Mauno ja Paavo Koskenkorva

Mikko Yli-Kuhna

Kaarina, Martti, Mauno ja Leena Koskenkorva

Juho Kuhna

Päivi, Elina, Martti ja Jaakko Koskenkorva

SUKUTAULUT Juho Kuhna ja hänen isän ja äidin esivanhemmista

IX Juho Kuhna s.25.12.1861 (Hopiavuorella) k. 17.5.1928

1. Puoliso vihitty 13.6.1889 Eliina Jaakontytär Kuhna os. Ala-Pirilä s. 4.2.1868 k. 29.6.1906.

2. Puoliso vihitty 14.7.1909 Ingrid Johanna Kuhna os. Blomberg s.2.1.1887 Nauvo, k.20.3.1973 Kristiinankaupungissa.

Lapset:

1.1. Aili Elisabet s. 09.10.1890 k.7.12.1950. Ottanut nimekseen 1909 Koskenkorva. Muutti Jämsään 14.12.1920.

Vihitty 28.8.1920 Puoliso Väinö Obadias Mella s. 21.5.1892 k. 29.8.1952 Jämsänkoski.

1.2 Suoma Sofia s. 25.12.1891 k. 2.10.1974. Naimaton. Nimi Koskenkorva vuodesta 1921

1.3 Kerttu Elina s. 21.5.1893 k. 19.8.1894.

1.4 Katri Eliina s. 21.10.1894 k. 9.8.1934. Naimaton. Muutti Pyhtäälle 19.3.1931. Nimi Koskenkorva 1921

1.5 Eero Johannes s. 6.12.1895 k. 7.6.1905 Hukkui Kyrönjokeen.

1.6 Mauno Mikko s.24.9.1897 k. 14.1.1956. Puoliso vihitty 15.8.1948 Kaarina Taimi Tellervo os. Rinnemaa. k. 27.11.2006. Nimi Koskenkorva 1921.

6.1 Leena Elina 27.6.1950

6.2 Martti Mikko 5.7.1951

6.3 Eeva-Kaarina 22.7.1956

1.7 Paavo Jaakko s. 10.5.1899 k. 24.12.1990. Puoliso vihitty 4.1.1948 Annikki Maria os. Oksalampi s. 24.4.1918 k. 29.9.2002. Nimi Koskenkorva 1921.

7.1 Katariina 20.11.1948

7.2 Pekka-Jussi Paavo 10.5.1952

1.8 Kaarlo Ilmari s. 28.1.1902 k.10.8.1973 Puoliso vihitty 16.10.1926 Katri (Kaisu) Vilhelmiina os. Hannuksela s. 28.7.1902 k. 15.5.1976. Nimi Koskenkorva 1921.

8.1 Kalevi Juho Ilmari 16.7.1927

8.2 Eeva-Liisa 26.3.1931

1.9 Aatto Ensio s. 2.2.1905 k. 15.6.1970 Naimaton. Nimi Koskenkorva 1921. Muutti Rovaniemelle 21.8.1939.

1.10 Kerttu s. 28.6.1906 k. 28.6.1906 kuoli synnytykseen.

2. 1 Mauri Johannes s. 12.10.1910 k. 1.2.1992 Puoliso vihitty 17.11.1936 Tuulikki os. Pölkky s. 4.4.1915 k. 24.3.1992. Nimi Koskenkorva 11.12.1941.

1.1 Liisa Annikki 12.5.1941

1.2 Juho Mauri 20.5.1943

2.2 Kalervo Birger s.27.9.1912 k. 21.10.1920. Hukkui koulumatkalla

2.3 Sirkka Maria s. 13.10.1922 k. 11.9. 2011. Puoliso vihitty 6.7.1946 Aslak Runar Heikel s. 3.6.1922 k.25.3.2011.

3.1 Hannele Ingrid Anita 30.3.1953

3.2 Rainer Aslak 6.4.1956

3.3 Aslak Peter 5.6.1960

IX Juhon isän ja esivanhemmat:

VIII Mikko Juhonpoika Kuhna os. Hopiavuori s. 5.3.1837 k. 5.2.1916

1. Puoliso vihitty 21.6.1861 Liisa Salomonintytär os. Pohto (Könni-Pohto) s. 6.11.1840 k. 11.3.1872. Esivanhemmat kirjattu erikseen.

2. Puoliso vihitty 1879 Maria Tuomaantytär s. 6.6.1860 Laihia. Isä Tuomas Tuomaanpoika Kauppi s. 21.6.1828 k. 20.7.1914. Isän isä Tuomas Tuomaanpoika Kauppi s. 3.2.1796 k. 12.9.1861.

Äiti Maria Jaakontytär Wiik s. 5.5.1835 k. 27.10.1901, äidin isä Jaakko Juhonpoika Wiik s. 14.3.1807 k. 3.1.1890. Äidin äiti Liisa Heikintytär s. 23.10.1809 k. 15.3.1885.

Lapset:

1.1 Juho Kuhna tauluun IX

1.2 Salomon s. 22.4.1865 k. 17.12.1866

1.3 Maria Sofia s. 27.3.1867 k. 21.6.1897. Puoliso kuultus 2.8.1895 (vihitty 18.8.) Johannes (Juha) Juhonpoika Yli-Laurosela (Lauronen) s. 3.12.1867 k. 7.2.1930.

1.3.1 Paavo s.14.6.1896 k. 13.10.1898,

1.3.2 Maiju Rauha s. 1.6.1897 k. 28.8.1897

1.4 Mikael s. 15.3.1871 kaksonen k. 12.8.1871

1.5 Matilda Elisabet s. 15.3.1871 kaksonen k. 25.7.1871

2.1 Hilda Irene s. 25.12.1879 k. 10.7.1880

2.2 Valle Ilmari s. 4.1.1882 k. 15.9.1882.

2.3 Laimi Irene s. 27.4.1883 k.8.7.1929
Puoliso vihitty 1.6.1906 Herman Tiitinen s.
10.12.1873 k.1.12.1961.
2.3.1 Arja ja
2.3.2 Ilmari ehkä muitakin tietoja ei löytynyt.
2.4 Eero Eliel s. 5.3.1887 k. 18.2.1925. Puoliso vihitty
22.10.1910 Anne (Anni) Rauha Juhontytär os. Häkkinen
s. 19.6.1891 k. ?

VII Juho Tuomaanpoika Hopiavuori os. Köykkä
s. 24.8.1810 k. 9.8.1891
1. Puoliso vihitty 30.6.1832 Heta Fiia lisakintytär os.
Laturi s. 19.9.1811 k. 20.7.1871
2. Puoliso vihitty?? Sanna Matintytär Hopiavuori
s. 20.12.1835 k. 26.7.1906.
Lapset:
1.1 Tuomas Valentin s. 10.4.1835 k. 12.7.1887.
Puoliso Maria Joonantytär os. Ilomäki s. 10.5.1838
k.30.6.1906.
1.2 Mikko tauluun VIII
1.3 Maria s. 10.5.1838 Lapset Juho ja Maria
1.4 Amalia Sofia s. 2.12.1854 k. 10.8.185

VI Sanna Juhontytär Köykkä os. Yli-Petäys, puoliso vihitty
19.6.1806 Tuomas Matinpoika Köykkä s. 6.4.1778 k. 5.6.1849
Jalasjärvi.

Viiljelivät puolta Köykan suurtalosta 1816-1841, ns. Tuomas-Köykkää, jota mainittiin myös Köyhänä Köykkänä veljen varakkaan talon vastapainona.

Tuomas Köykan kerrotaan sanoneen: "Veljeni on koonnut lapsilleen sitä omaisuutta, jota koi syö ja ruoste raiskaa. Sitä minä en ole lapsilleni pystynyt paljoakaan antamaan, vaan sen sijaan henkistä evästä. Kukaan lapsistani ei ole minulle pahaa mieltä tuottanut, mutta veljelleni ovat, aineellisesta hyvästä alkutuesta huolimatta, eräät hänen lapsistaan paljonkin harmia tuoneet."

Lapset:
Matti s.4.4.1807 k. 31.12.1872 jatkaa Köykan isäntänä.
Samuel s.26.11.1808 k. 18.2.1895 Jaakko Ala-Könnin
oppipoika, seppä, kelloseppä, Frigård.

Lisätietoja mm. Erkki Ala-Könni: Frigård, Jalasjärveläinen seppäsuku ja Martti Peltomäki: Musiikin mestareita.

Juho tauluun VII
Mikki s.13.6.1812 k.29.1.1893
Hedvig s. 8.9.1814 k. 4.5.1882
Tuomas s. 18.6.1816 k. 1.3.1883
Aapeli s. 1.4.1818 k. 9.9.1876
Leena s. 31.3.1820 k.2.5.1867
Jaakko s. 9.10.1822 k. 1.4.1828

V Juho Matinpoika Yli-Petäys os. Petäys Yli-Petäyksen
isäntä 1797-1808. s. 30.3.1756 k. 9.10.1808. Puoliso 14.6.1778
vihitty Jalasjärvi Helena Jaakontytär os. Mattila. s. 16.7.1749 k.
7.12.1820.

Lapset:
Mikko s. 14.8.1779 k.17.3.1859 Rakensi uuden
päärakennuksen Yli-Petäykseen 1814.
Topias s. 3.12.1781 k.27.2.1855 Rinta-Petäyksen isäntä
1814-1840.

Sanna s. 23.11.1783 Tauluun VI
Matti s. 21.11.1785 Yli-Jokipiin isännäksi 1815-30.
Meni naimisiin lesken Hedvig Pertuntytären kanssa.
Siirtyi Ala-Jokipiin isännäksi. Lisä Jaakonpoika Könni
tuli vävyksi ja isännäksi Yli-Jokipiin tilalle 1830, puoliso
Hedvig Mikon tytär.
Maija s. 25.3.1788 k.2.3.1870
Anna s.11.12.1789 k. 12.5.1791

IV Matti Simonpoika Petäys s. 5.1.1730 k. 1.10.1808. Lat-
va-Petäyksen isäntä 1753-58, Oppaan torppari 1759-67, Petä-
yksen isäntä 1767-90 ja Yli-Petäyksen isäntä 1790-1796.

Lapsia 14 kpl, joista tilan pitoa jatkaa **Juho V**.

III Simo Heikinpoika Petäys s.9.10.1692 k. 25.7.1730 Petä-
yksen talon isäntä 1724-1730.

Lapsia 5 joista tilaa jatkaa **Matti IV**.

II Heikki Yrjänänpoika Petäys s. 1668 k. 4.7.1724 Petäyk-
sen isäntä 1686-1724

Lapsia 8, joista tilaa jatkaa **Simo III**.

I Yrjänä Yrjänänpoika Petäjälouma s.24.4.1619 k.
2.10.1724 Puoliso vihitty n. 1667 Sisilia Luukkaantytär os. Harri
Lapsia 5 joista tilaa jatkaa **Heikki II**

Juhon äidin Liisan IV esivanhemmat:

III Salomon Juhonpoika Pohto (*isä Juho Könni*), s. 4.7.1800 Ilmajoki k. 23.5.1849. Seppä, kelloseppä, Pohdon(maan) isäntä.

1. puoliso: 11.8.1837 Ilmajoki Maria Jaakko Hermannintytär Pohto, s. 23.1.1811 Ilmajoki, k. 6.3.1845 Ilmajoki.

Vanhemmat: Jaakko Herman Jaakonpoika Pohdonmaa ja Liisa Antintytär Pohdonmaa.

2. puoliso: 24.10.1845 Hedvig Matintytär Pohto, s. 26.8.1822 Ilmajoki, k. 3.6.1851 (rk.) Ylistaro.

Vanhemmat: Matti Jaakonpoika Rinta-Välkkilä ja Maria Brita Heikintytär Rinta-Välkkilä.

Lapset:

1. Juho Pohto, s. 17.11.1837 Ilmajoki, k. 24.7.1838 Ilmajoki.

1. Maria Ala-Hannuksela, s. 22.1.1839 Ilmajoki.

1. Liisa Kuhna, s. 5.11.1840 Ilmajoki. IV

1. Susanna Serafia Pohto, s. 1.1844 Ilmajoki, k. 21.2.1844 Ilmajoki.

2. Jaakko Pohto, s. 25.1.1847 Ilmajoki, k. 30.1.1847 Ilmajoki.

2. Salomon Pohto, s. 9.1.1848 Ilmajoki.

II Juho Jaakonpoika Könni, (*isä Jaakko Könni*), s. 18.9.1754 Ilmajoki, k. 1.12.1815 Ilmajoki. Seppä, kelloseppä, Könnin isäntä.

Puoliso: 13.9.1772 Isokyrö Maria Matintytär Könni, s. 5.5.1754 Ylistaro, k. 30.4.1825 Ilmajoki.

Vanhemmat: Matti Mikiipoika Kriikku ja Marketta Esantytär Kriikku.

Lapset:

1. Jaakko Ala-Könni, s. 22.7.1774 Ilmajoki.

2. Marketta Könni, s. 19.5.1778 Ilmajoki, k. 7.4.1789 Ilmajoki.

3. Maria Könni, s. 14.4.1780 Ilmajoki, k. 3.10.1857 (rk.) Ilmajoki.

4. Juho Yli-Könni, s. 2.8.1782 Ilmajoki.

5. Matti Könni, s. 20.11.1792 Ilmajoki, k. 17.6.1811 Ilmajoki.

6. Esa Heikkilä, s. 9.1.1795 Ilmajoki.

7. Salomon Pohto, s. 4.7.1800 Ilmajoki. III

I Jaakko Jaakonpoika Könni, s. 28.6.1721 Ilmajoki, k. 3.5.1794 Ilmajoki. Seppä, Könnin isäntä.

1. puoliso: (1742) Maria Juhontytär Könni, s. 5.8.1722 Ilmajoki, k. 25.7.1778 Ilmajoki.

Vanhemmat: Juho Pertunpoika Foss ja Agnes Luukkaantytär Foss.

2. puoliso: 1.1779 Ilmajoki Maria Pertuntytär Könni, s. 6.2.1739 Ilmajoki, k. 31.3.1813 Ilmajoki. Sotilas Jaakko Juhonpoika Bäckmanin leski.

Vanhemmat: Perttu Mikiipoika Beckman ja Susanna Matintytär Beckman.

Lapset:

1. Kuolleena syntynyt lapsi, s. 5.8.1746 Ilmajoki.

1. Juho s. 30.10.1747 Ilmajoki, k. 31.7.1748 Ilmajoki.

1. Kaisa Yli-Sihto, s. 15.7.1749 Ilmajoki.

1. Hedvig Könni, s. 27.1.1752 Ilmajoki.

1. Juho Könni, s. 18.9.1754 Ilmajoki. II

1. Helena Keski-Huissi, s. 28.12.1758 Ilmajoki.

1. Ulrika Riihimäki, s. 29.6.1760 Ilmajoki.

1. Samuel Könni, s. 19.8.1763 Ilmajoki.

Jaakon esivanhemmista on selvitys kirjassa Jonsei Piru niin Könni.

Elinan esivanhemmat ja osa sisaruksista lapsineen

Eliina Jaakontytär Kuhna os. Ala-Pirilä s. 4.2.1868 k. 29.6.1906.

Isä Johan Jaakko Matinpoika Ala-Pirilä s. 25.10.1835 k. 29.9.1917 ja vihitty 12.7.1862 Hedvig Sofia Matintytär (Yli-)Ollila s. 9.2.1839 k. 3.3. 1936. Olivat molemmat Ala-Pirilän kasvatteja ja naitettiin keskenään, että talo pysyisi kokonaisena.

Jaakko Ala-Pirilän isä oli Matti Ala-Biri (Wessman) s. 4.2.1799 k. 16.9.1864 ja äiti Brita Ala-Kahma s. 30.11.1808.

Isän isä oli **Juha Johanpoika** Ala-Pirilä (Korpi) s.

1.5.1772 k. 27.9.1846 ja isän äiti **Brita Ala-Birilä**

Simontytär s. 1.3.1772 k. 27.9.1846.

Äidin isä oli Jaakko Ala-Kahma s.23.3.1781 ja äidin äiti Kaisa Henrikin tytär s. 30.8.1779.

Juha Johanpoja isä Jaakko Jaakonpoika Korpi s. 17.3.1737 k. 10.12.1796.

Jaakon isä oli Jaakko Matinpoika Korpi s.7.4.1705 k. 21.1.1775

Jaakon isä oli Matti Krekonpoika Korpi s. n. 1674 k. n. 1731

Matin isä oli Kreko Laurinpoika 1640-1722 Jurvan Niemen tila

Britan isä Simo Heikinpoika Ala-Pirilä s. 10/1725 k. 12.7.1801 ja Britan äiti Maria Heikintytär s. 2.12.1738 k. 7.4. 18081.

Simonisä Heikki Matinpoika Sihto s.1.1.1691 k. 8.2.1744.

Heikin isä Matti Heikinpoika Sihto s. 5/1662 k. 15.3.1709

Matin isä Heikki Yrjänänpoika s. n 1615 k. 24.2.1687.

Hedvig Ala-Pirilän isä oli Matti Köykkä (Ollila) s. 30.4.1802 k.12.4.1875 ja äiti Helena Rinta-Jussila s. 12.2.1806 k. 4.10.1880.

Isän isä oli Sameli Matinpoika Köykkä s. 23.12.1776 k.12.5.1864 ja isän äiti Helena lisakintytär (Luovan torppa) s.5.2.1781 k. 3.7.1850. Samelin tytär Helena menee emännäksi Yli-Petäykseen eli hänen jälkeläisiä ovat mm. Juho Kuhna.

Äidin isä oli Mikko Matinpoika Hyövälti s.25.9.1768 ja äidin äiti Liisa Juhontytär Pietilä s. 10.12.1773.

Jaakon ja Hedvigin lapset:

Alma Maria s.19.1.1863 k.25.9.1866

Eliisabet s.18.9.1864 k. 17.10.1866

Salomon s.7.11.1865 k.10.2.1928 Kunnankirjuri. Naimisissa

1 vmo: Eliina Amanda Västi s. 8.2.1869 k. 10.11.1897

2 vmo: Aina Serafia Hermannintytär Kala s. 5.11.1873 k. 7.7. 1910

3 vmo: Hanna (Pirilä) Koskinen (Kihlattu) s. n. 1865 kuolee lapsen syntymän jälkeen 30.9.1912 Tampere.

4 vmo: Lyyli Maria Saarinen s. 13.9.1887 Vanaja k. 1964 Helsinki.

Lapset

1. Avioliitto Arvo Pirilä s, 5.2.1894 k. 25.3.1971

(5 lasta), Lyyli Tuominiemi s. 17.9.1889 k. 7.9.1962

(5 lasta), Tyyne Lehto s. 27.3.1892 k. 29.9.1993 (4 lasta).

2. Avioliitto Paavo (s.30.3.1900 k. 29.6.1919 Aunus, Saara Buuri s. 15.3.1902 k. 25.8.2001 (1 lapsi), Aino Luhtanen s. 18.10.1906 k. 1.9.1931 (lapseton).

3. Kihlatun kanssa Maija Kaila s.21.9.1912 k.19.12.2003.

4. Avioliitto lapseton

Eliina s. 4.2.1868 k. 29.6.1906 Koskenkorvan emäntä

Lapset 10 kpl, omassa osuudessa.

Juho s. 17.3.1870 k. 21.3.1921 puoliso Maria Aleksandra lisakintytär Svartti. isäntänä 1898-1921.

Asumiserossa 1916. Lapseton avioliitto

Matias s.6.1.1872 k. 3.5.1877

Hedvig Sofia s.23.10.1873 k. 19.8.1936 Västilän emäntä. Puoliso Fredrik Västi s.17.6.1871 k. 1.3.1912.

Lapset: tiedot jäi osin varmistusta vaille

Suoma Helena Yli-Ilkka s. 6.6.1894 (3 lasta)

Lauri Johannes s. 26.9.1895 k. 11.11.1972 pso Vieno (2 lasta)

Pentti Kapriel s. 23.3.1997 (lapseton)

Aune Elisabeth Jääskeläinen s.2.11.1898 k. 23.1.1973 (lapseton)

Ilmari Päiviö s. 15.3.1900 k. 26.8.1912

Helmi Sofia

Olavi Jaakko hukkuu 22.4.1905

Elsa Johanna

Reino Pietari s.1909

Jaakko s. 22.11.1875 k. 26.5.1877

Josefiina Brigitta (Fiina) s.31.1.1878 k.12.6.1947 Hopiavuoren emäntä. Puoliso Edvard Mikko (Eetu) Hopiavuori s.9.5.1876 k. 3.2.1947.

Lapset:

Aino Helena s. 23.4.1898 k. 9.7.1898

Laina (kaksonen) s. 5.2.1899 k. 9.5.1899

Aune (kaksonen) Luhtasela s. 5.2.1899 k. 8.4.1992
(2 lasta)

Aino Maria Niinistö s. 24.3.1900 k. 15.7.1959 (2 lasta)

Helvi Sofia Tarpila s. 29.9.1901 k.14.10.1979 (1 lapsi)

Anna Johanna s. 21.12.1902 k. 8.12.1975 (lapseton)

Weikko Ilmari s.28.8.1904 k. 11.9.1912

Martti Mikael s. 13.9.1905 k. 20.9.1906

Elsa Tuulikki 8.6.1907 k. 2.7.1911

Hilkka Tellervo Mattila 7.9.1909 k. 23.6.1976 (2 lasta)

Armas Eetu s. 9.9.1911 k. 19.11.1911

Unto Armas s. 22.1.1913 k.11.7.1990 (3 lasta)

Pirkko Orvokki s. 2.8.1914 k. 5.9.1914.

Johanna Heleena (Hanna) s.9.2.1880 k. 20.5.1964. Puoliso Kustaa Adolf Kero s. 4.11.1880 Lapua. Vuokrasivat Ala-Pirilää 1918 – 1927. Myöhemmin Johanna oli sairaanhoitaja. Eronneet. Kasvattitytär Maija, edellä mainittu Salomonin ja Hanna Koskisen tytär. Johannasta ja Maijasta kerrotaan useissa kirjeissä.

Salomon Pirilä, 1. vaimo Elin ja poika Arvo

Salomonin ja Elinan tyttäret Tyne ja Lyyli

Yllä on Elinan äidin vanhemmat Matti ja Helena Köykkä / Ollila. Alekkain Hedvig ja Jaakko Ala-Pirilä. Tämän sivun kuvat löytyi Genistä ja niissä oli tunnistus, joka niin monista kuvista puuttui

